

Sreda, 23. mart 2005.
Svedok Danica Marinković
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak u 9.03 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseđa. Izvolite, sedite.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, možete da nastavite sa glavnim ispitivanjem.

GLAVNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Robinson (Robinson). Gospođo Marinković, dobro jutro.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Dobro jutro.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Juče smo stali kod pitanja koja se tiču položaja sudija i onih tvrdnji u tački 87 o smenjivanju sudija. Ja vas neću pitati za ove druge aspekte, ali o tome bih želeo da kažete nešto više. Recite sasvim precizno, da li ste vi poznavali sve sudije u Opštinskom, Okružnom, Vrhovnom sudu u Prištini (Prishtine)?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi da li je iko od sudija Albanaca otpušten s posla u Okružnom ili Opštinskom sudu u Prištini, gde ste vi radili?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Nije otpušten. A vezano za ovo bih dodala jedno objašnjenje da bude jasno. Sudija koji je biran, ne može biti smenjen i otpušten sa posla. Zakonom o sudijama,

sudiji može da prestane sudijska dužnost i to: po njegovom zahtevu, kada ispuni uslove za penziju ili ako bude razrešen. Postupak razrešenja se pokreće ako su za to ispunjeni zakonom predviđeni uslovi, a to je, ako sudija počini krivično delo za koje se može izreći najmanje šest meseci kazna zatvora ili ako počini krivično delo koje ga čini nedostojnim da vrši sudijsku dužnost ili ako se pokrene postupak zbog njegovog nestrušnog i nesavesnog obavljanja sudijske dužnosti. Znači, ni u kom slučaju sudija ne može biti smenjen niti otpušten s posla.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospođo Marinković. E sada, pošto ste nabrojali čak i ove zakonske uslove po kojima sudija može da bude smenjen, neću sada da se bavim penzionisanjem i tim kad neko ispuni uslove za penziju, da li je i jedan sudija, dakle, kao što piše ovde da su mnoge sudije smenjene, da li je i jedan sudija smenjen?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Nije. Ni jedan sudija nije smenjen u ovom periodu koji se pominje u ovom paragrafu. Ni pre ni posle toga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li se sećate sastava iz tog vremena, znači, evo, 1990. godina jer se paragraf 87 odnosni na 1990. godinu. Da li se sećete svih sudija Okružnog suda, vaših kolega, vi ste od 1984. godine, kako ste rekli, bili sudija Okružnog suda u Prištini.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Sećam se svih sudija zato što tada, u 1984. godini kad sam ja izabrana u Okružnom sudu u Prištini kao sudija, veliki broj sudija je već bio tu radio i što se tiče nacionalnog sastava, u to vreme je bio različitog sastava. S tim što je u to vreme, 1984. godine, kad sam ja došla za sudiju, više je bilo sudija Albanaca nego nas ostalih. Kao primer mogu da kažem, u krivičnom veću je bio jedan sudija Srbin, a bile su tri sudije Albanci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Recite, molim vas, da li je u sudu u Prištini, dakle i kad je reč o Opštinskom i kad je reč o

Okružnom sudu i posle 1990. godine, 1991. godine, hajde da kaže-
mo do 1999. godine, do 2000. godine, da li je bilo sudija Albanaca?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Bilo je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je neko u tim sudovima
imao bilo kakve probleme zato što nije bio Srbin. Evo, vi ste, na
primer, Makedonka. Da li ste vi imali bilo kakav problem zato što ste
Makedonka, zato što sto niste Srpkinja?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Niti ja, niti sudije Albanci,
niti ostali imali bilo kakve probleme ako je bio stručan i savestan u
svom poslu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li je neko smenjen
zato što nije radio po zakonu ili zato što je imao neke probleme?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: U tom periodu nije bilo takvih
slučajeva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači nije bilo slučajeva gde bi
po zakonu neko mogao biti smenjen.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle ni jedan sudija nije smen-
jen?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ni jedan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada, molim vas, imajte u vidu
da na kraju ovog paragrafa se kaže o nekakvom ukidanju lokalnog
suda u Prištini. Ja jedino mogu da prepostavim da se radi o ukidanju
Vrhovnog suda Kosova, pošto ni jedan lokalni sud nije ukinut. Da li
je, odnosno pitaču vas: da li je ukinut neki lokalni sud u Prištini?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Nije ukinut, a pre nego što
odgovorim na ovo konkretno, po našem Zakonu o uređenju o
sudovima, lokalni sud pod tim nazivom nikad nije postojao. A pos-
tojali su opštinski sudovi, okružni sudovi i Vrhovni sud.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada, sada da pređemo na pre-

ciziranje ovoga šta je ukinuto. Posle donošenja Ustava 1990. godine ima samo jedan Vrhovni sud u Srbiji. Je li to tačno?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sada mi recite, do tada je postojao, naravno i Vrhovni sud Kosova i Vrhovni sud Vojvodine. Posle Ustava ima jedan Vrhovni sud u Srbiji. U Prištini je ostao nepromenjen Opštinski sud i ostao je nepromenjen Okružni sud. Da li je Vrhovni sud Srbije imao svoje odeljenje u Prištini?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste. Vrhovni sud Srbije je imao svoje odeljenje u Prištini i odeljenje u Novom Sadu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nadležne za područje pokrajine?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Pokrajine, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li je u tom odeljenju Vrhovnog suda u Prištini bio neki Albanac? To je bilo, koliko se ja sećam, troje sudija u odeljenju Vrhovnog suda u Prištini.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste. U tom odeljenju Vrhovnog suda koji je bio nadležan za Kosovo i Metohiju, bio je jedan sudija Albanac.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Od troje sudija, je li tako?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koliko je ukupno sudija bilo u vašem Okružnom sudu?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: U našem Okružnom sudu je bilo 19 sudija, zajedno sa predsednikom suda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste poznavali svih 19?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I, dakle, niko od njih nije smen-

jen?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada, molim vas, objasnite, da tu ne bi bilo zabune, da li imate slučajeva da su neki svojom voljom otišli s posla, da bi otvorili advokatske kancelarije ili da bi radili neki drugi posao?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste. Imali smo slučajeve da su kolege sami podnosili zahtev da im prestane sudska funkcija i posle toga su otišli u advokate i otvorili advokatske kancelarije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, pošto je 1992. godine bila opšta reizbornost sudija, da li su ponovo konkursali sudije Albanci za sudove, evo, na primer za vaš Okružni sud, kako je stanje bilo?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: 1992. godine kad je bila opšta reizbornost sudija na području cele Srbije, u našem Okružnom sudu konkursali su i Albanci za sudije tog suda.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, želim sudiji da postavim pitanje. Nakon usvajanja Ustava iz 1990. godine, da li je došlo do bilo kakvih promena u sudstvu?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Nije došlo do nikakvih promena.

SUDIJA ROBINSON: Sudovi koji su postojali, dakle, pre Ustava iz 1990. godine su i dalje ostali onakvi kakvi jesu i nakon toga?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Da.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prepostavljam da svedokinja ima u vidu, gospodine Robinson, da je Ustav uspostavio samo jedan Vrhovni sud i da su onda Vrhovni sud Kosova i Vojvodine postali

sastvani delovi Vrhovnog suda Srbije i imali svoja odeljenje na Kosovu i u Vojvodini. Nikakvih drugih promena tu nije bilo. E sada, recite mi, rekli ste i u odeljenju Vrhovnog suda Srbije za Kosovo i Metohiju bio je Albanac, a je li bio neki Albanac u Vrhovnom sudu u Beogradu?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Pa posle toga je otisao sudija Albanac koji je bio u ovom veću, otisao je za sudiju Vrhovnog suda Srbije u Beogradu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je bio neki Albanac sudija Ustavnog suda Republike Srbije?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste. Bio je i Albanac sudija Ustavnog suda u Beogradu. Ne bih sada njihova imena spominjala zbog njihove ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Poznata su njihova imena, nije nikakav problem. Zna se ko su bile sudije Vrhovnog i Ustavnog suda.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ali lično znam da su bili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I u Vrhovnom суду i u Ustavnom суду.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospođo Marinković, vi ste kao istražni sudija vodili istrage u više postupaka. Ja se, naravno, neću zadržavati na tom celom vašem periodu rada, ali vodili ste i više postupaka protiv terorističkih grupa na Kosovu i Metohiji, je li to tačno?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno. Samo bih htela da upoznam Pretresno veće što se tiče statusa istražnog sudije. Istražni sudija se ne bira u ovom svojsvu, nego se istražni sudija Rasporedom o radu sudija koji se donosi na godišnjem nivou, određuje, jedan iz redova sudija koji će u toj godini raditi kao istražni sudija. Tako sam ja 1994. godine godišnjim Rasporedom sudova, a koji donosi predsednik Suda i to objavljuje na zajedničkoj sednici, određuje se u toj godini koje će sudije u kojoj materiji da rade: krivicu, civilnu

materiju i istragu. A to je isto i danas tako. Tako da se istražni sudija ne bira u posebnom svom svojstvu. Ja danas trenutno radim kao sudija Okružnog suda u Kragujevcu i godišnjim rasporedom za 2005. godinu od strane predsednika suda sam određena da radim istagu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, nadam se da je to potpuno jasno. Sudije se biraju bez ikakvog prethodnog utvrđivanja šta će da rade, a onda predsednik suda raspoređuje poslove na istrage, na krivične poslove, na građanske parnice, imovinske sporove i tako dalje.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, hvala na tom dopunskom objašnjenju.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: A, inače, kao istražni sudija u Okružnom sudu u Prištini radila sam na velikom broju predmeta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ja sam vas pitalo sada o ovim postupcima protiv terorističkih grupa na Kosovu i Metohiji. Recite, da li ste samo vi ili i ostale istražne sudije Okružnog suda u Prištini radili na tim predmetima.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: I ja i ostale sudije koji su bili određeni kao istražne sudije u tom periodu, radili smo svi ovu vrstu predmeta, što se tiče terorizma.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Objasnite princip po kome su krivični predmeti, znači, krivični predmeti, samo o njima govorim, bez obzira na kvalifikaciju, dodeljivani u rad istražnim sudijama.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Krivični predmeti su od strane sudske uprave, a u skladu sa Poslovnikom o radu suda, raspoređivani po redosledu nezavino od imena i iskustva sudija u tim i sličnim predmetima. Predmeti su dodeljivani po rasporedu, odnosno redosledu, nezavisno od ličnosti stranaka i nezavisno od složenosti

konkretnе krivično pravne materije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, hvala vam. To znači kako predmeti pristižu, tako po redosledu sudiјe ravnomerno dobijaju predmete.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala. Ko prema tadašnjim i sadašnjim krivično-pravnim propisima vrši kavalifikaciju krivičnog dela koje se jednom licu ili licima stavlja na teret?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Kvalifikaciju krivičnog dela vrši ovlašćeni javni tužilac po čijem se zahtevu sprovodi istraga protiv određenog lica, ako postoji osnovana sumnja da je počinio krivično delo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada ste vi dobili, u svojstvu istražnog sudiјe, dakle, prvi takav predmet u radu, prvi predmet koji se ticao terorizma na Kosovu i Metohiji?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Takav prvi predmet sam dobio krajem 1994. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Odnosno, znači, te iste godine kada ste imenovani za istražnog sudiju.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da, kad sam raspoređena. po rasporedu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospođo Marinković, pogledajte tabulator 1. U tabulatoru 1 sadržan je jedan broj, ovo kako ste vi napravili, predmeta u kojima ste kao istražni sudiјa sprovodili istragu po zahtevu ovlašćenog Okružnog javnog tužioca u Prištini. Ovo je ...

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, nemamo prevod ovog dokumenta. Pre nego što sednem, htelo bih samo da vam skrenem pažnju na istorijat svih ovih dokumenata. Većinu smo ih dobili kasno popodne u petak, mnogi od ovih dokumenata nisu prevedni. Prvi indeks dokumenata

nam je dostavljen, mislim ili u ponedeljak uveče ili u utorak ujutro, dakle nije bilo ni indeksa dokumenata u petak. Dodatni dokumenti su nam dostavljeni juče. Ni jedan od dokumenata, koliko je nama poznato, nije bio uključen u spisak po Pravilu 65ter. Stoga mi nismo bili u prilici da povežemo ove dokumente sa bilo kojim dokumentom koji se nalazi u našoj zbirci. Možda postoji grupa dokumenata kao i prošli put koji su, jednostavno, nama nepoznati. Radi se o tome da mi, s obzirom na okolnosti, jednostavno ne možemo na zadovoljavajući način da se pozabavimo tim dokumentima. Naravno, ja neću da tražim da se svi ovi dokumenti ne koriste jer bi to bilo nerealno i ne bi bilo od pomoći, ali samo bih htio da skrenem pažnju Pretresnom veću na poteškoće s kojima smo suočeni. Tabulator 1, ukoliko nema prevoda, ja ne mogu ništa o tome da kažem iako imam osoblje koje govori jezik, međutim, mi jednostavno nemamo dovoljno ljudi i nismo bili u mogućnosti da pregledamo dokumente uz pomoć nekoga ko može da nam pomogne s jezikom.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Najs (Nice). Gospodine Miloševiću, postoji kraj i strpljenju i toleranciji Suda u vezi sa ovim mnogim proceduralnim neregularnostima. Nemamo prevod tabulatora 1. Da se radi o kratkom dokumentu, onda bismo ga stavili na grafoскоп, ali se radi o veoma dugom dokumentu. Recite nam zbog čega dolazi do ovakvih neregularnosti u vezi sa dokaznim predmetima. Dokazni predmeti su trebali da budu spomenuti daleko ranije i trebali su da budu predočeni i Tužilaštvu i Pretresnom veću, pre mnogo vremena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Uvažavam to, gospodine Robinson, u potpunosti i nastojm da dokazne predmete predočim čim dođu u moj posed. Međutim, ja sam gospođu Marinković, s obzirom na vreme koje mi je na raspolaganju, mogao da vidim tek prošle nedelje. U ovom konkretnom slučaju radi se o spisima koje je ona uspela da sačuva kada je morala da ode sa Kosova i Metohije i ovde se radi isključivo o sudskim spisima. Ovde se ne radi ni o kakvim, kako bih rekao, novinama, informacijama ili ne znam čemu drugom, nego

isključivo o sudskim spisima koje je ona mogla da sačuva. Ona je radila na mnogim predmetima. Ovo je nešto što je ostalo u njenom posedu. Jer njoj je nedostupna arhiva suda u Prištini, ako uopšte postoji, ako nije uništena od strane onih koji sad tamo vrše vlast, a ono što je ona uspela da sačuva, ovde se našlo u ovim dokaznim predmetima. Ovaj pregled, koji je dat u tabulatoru 1, dat je da bude vama od pomoći, jer su tu sadržani, tu piše "Prikaz predmeta u kojima je Danica Marinković kao istražni sudija sprovodila istragu, po zahtevu ovlašćen ...

prevodioci: Samo malo sporije, molim vas.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, vaša je odgovornost upravljanje vašim predmetom. Niste trebali da pozovete svedoka ukoliko ste znali da dokazni predmeti nisu spremni i da nisu prevedeni, kako bi se mogli pratiti i kako bi Pretresno veće uopšte moglo da ih razmatra. Moramo da vidimo na koji način ćemo da se bavimo ovim dokaznim predmetima. Takođe, treba da odlučimo da li ćemo vam uopšte dozvoliti da se oslanjate na ove dokumente. To nije prvi, drugi ili treći put da se ovako nešto događa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Razumem to sasvim u redu. Evo, pitaću svedokinju da li se pojedini spisi iz ovih krivičnih predmeta koji su u ovom tabulatoru 1 nabrojani samo, nalaze u tabulatorima koji slede kao pojedinačni dokazni predmeti?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da, nalaze se u predmetima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad pogledajte, gospodine Robinson. Tabulator 2 vam je preveden. Tabulator 2 je preveden. Ja mogu da vas zamolim da tabulator 1 stavite na identifikaciju. On je dat na prevod i ideja je bila da on služi kao pomoćno sredstvo da se prelazi po predmetima. Evo, već tabulator 2 je preveden. To je optužnica gde su nabrojani počinitelji i kako se s njima radilo. Na tome može da se radi. Većina je ovih dokaza prevedena i vi ih imate u tabulatorima.

SUDIJA KVON: Gospodine Miloševiću, mi ne govorimo sada samo o prevodu dokumenata, već i o postupku obelodanjivanja dokumenta Tužilaštву. Imajte i to na umu.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: U svakom slučaju, gospodine Miloševiću, recite nam koja je svrha tabulatora 1, ovaj hronološki prikaz predmeta u kojima je istražni sudija sprovodila istragu? Šta je to, 1994. godina? Zašto izvodite sad ovaj dokaz?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Želeo sam da to bude od pomoći upravo pri praćenju svih ovih dalje dokumenata koji slede. Jer to je prikaz koji je napravila sudija Marinković. Na osnovu ovih dokumenata koji su detaljno opisali ove predmete i ideja je bila da to bude od pomoći, da se bolje razume.

SUDIJA ROBINSON: Mislim da bi nam bilo od pomoći kad bismo dobili dokaze koji su vezani za temu o kojoj je ona došla da svedoči, mislim da je to Račak (Recak) i događaj iz 1999. godine, a ne stvari iz 1994. godine. Imali smo dosta dokaza o opštem kontekstu. Ne trebaju nam više dokazi o kontekstu, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovo je prvi sudija koji ima sudske spise i dokaze i gde se veoma mnogo u ovim predmetima vidi o terorističkoj aktivnosti, s jedne strane i paralelno o načinu na koji je način država reagovala svojim legalnim sredstvima, dakle, pronalaženjem počinilaca, izvođenjem pred sudove, suđenjima, sve je to u tim dokumentima i veoma je bitno, to je prvi put da imamo sudiju koji je radio na tome da se ceo taj kontekst stvari vidi. Račak je jedan od poslova, jedna istraga na kojoj je radila gospođa Marinković. Ja sam ovde izabrao samo jedan broj koji treba da ilustruje kako je to teklo tih godina, jer ovde su mnoge stvari veoma netačno prikazane. I njeno svedočenje je veoma bitno da pokaže kako se, u stvari, postupalo i radilo.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, dokazi o terorističkoj aktivnosti, sami po sebi, nisu od pomoći. To će biti od pomoći i biće relevantno ukoliko se odnosi na neku od tačaka optužnice. To sam vam već mnogo puta rekao. Ukoliko ona ima dokaze koji dolaze iz njenog rada o terorističkim aktivnostima, koji se odnose na nešto u optužnici, onda je to relevantno. Ali, inače, to nije relevantno. Mi nismo akademska institucija i ne pišemo istoriju terorističkih aktivnosti. Mi se bavimo jednom konkretnom optužnicom koja sadrži konkretnе optužbe. Ako je tabulator 1 tek dokaz o terorističkim aktivnostima koje su sasvim nepovezane sa navodima optužnice, ja neću da dozvolim da se takvi dokazi izvode.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej (Kay), primetili smo da u tabulatoru 14 imamo dokazne predmete iz 1998. godine koji su nešto bliži predmetnim događajima, pa se čini razumnim da se optuženom dozvoli da se koncentriše na taj period jer je bliži periodu optužnice.

ADVOKAT KEJ: Da, časni Sude. Prvo fali još devet prevoda od 65 tabulatora. Jednostavno se dogodilo tako da nam fali tabulator 1, prvi na kog smo naišli i koji sad gledamo. Taj tabulator zaista jeste rezime rada ove svedokinje tokom rada u raznim periodima od sedam ili osam godina. Postoje i neki raniji izveštaji o nekim ranijim predmetima u ovoj fascikli. Oni se odnose na pitanja na kojima je radila ova svedokinja kao sudija i koja se odnose na aktivnosti unutar pokrajine Kosovo. To umnogome pokazuje kako je tekla njena karijera sudije i to da je ona svoje dužnosti sprovodila na jedan određeni način. Sa 1998. godinom, naravno, približavamo se više događajima iz optužnice. Ipak, ranije istrage pokazuju sa kakvom je vrstom problema ona bila suočena, radeći kao sudija u tom regionu. I to je relevantno za pitanja koja je optuženi izneo kao svoju odbranu, a koja se odnose na pitanja terorizma na Kosovu i na način na koji su

državne vlasti odgovarale na taj problem. U mnogim aspektima treba da se kaže da optuženi predviđa da će Tužilaštvo napasti ovu svedokinju jer je to sudija koja je sprovodila istragu o ubistvima u Račku. Prema tome, sasvim je legitiman njegov pokušaj da na početku dokaže da se radi o profesionalnom sudiji, a to ona radi tako da prvo izloži njene prethodne istrage. E sad, koliko će vremena da se potroši na to, to je nešto drugo. Meni se čini da bi relevantno brzo moglo proći kroz te ranije istrage, kako bi se onda došlo na važnije istrage, koje su bliže pitanjima iz optužnice, a to bi bilo, recimo, od tabulatora 14, na dalje.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Kej, ovo je bilo od pomoći. Gospodine Najs, imate li nešto o pitanju relevantnosti?

TUŽILAC NAJS: Ne znam, možda bih imao nekoliko stvari. Prvo, bilo bi dobro kada bismo znali da li se optuženi slaže sa ovom što je rekao gospodin Kej. Drugo, ne znam imate li ovde sažetak po pravilu 65ter? Ako ga nemate, ja ču da vam pročitam šta u njemu стоји. Citiram: "Sudija u Prištini; Račak; svi događaju na Kosovu i Metohiji; lična saznanja o aktivnostima u sukobu tokom rata na Kosovu; lična saznanja o stranama u sukobu i Račku; sprovela istragu u slučaju Račak". Prema tome, ako mimođemo frazu "svi događaji na Kosovu i Metohiji", što je pomalo dvosmisleno, sažetak koji smo dobili po Pravilu 65ter, predvideo je da će ova svedokinja da svedoči samo o događajima u Račku. Kad je reč o ovim dokumentima koji se odnose na period pre Račka, može da se postavi pitanje da li su oni uopšte prihvatljivi i ako jesu, za koju svrhu? Nisam siguran da će optuženi da se oslanja na njih za ovu istu svrhu koju je obrazložio gospodin Kej. Ukoliko optuženi želi da se ti dokumenti uvrste za neku širu svrhu, na primer, da pokažu istinitost odnosno legitimnost zaključaka vlasti na Kosovu, to bi moglo da prouzrokuje poteškoće, pravne poteškoće o kojima će da se govori kad se ti dokumenti predlože na uvrštenje i činjenične poteškoće, ukoliko ja budem otkrio da postoje i pogledi da ta suđenja nisu bila zakonita, da se nisu temeljila na principu zakonitosti i legalnosti. Prema tome, ima tu više problema.

Moj bi stav bio da sada pozovem Pretresno veće da svedočenje ove svedokinje ograniči na ono šta je pisalo u sažetku po Pravilu 65ter, a to je Račak i samo Račak.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, pročitaću vam tačku, ja sad neću da pitam svedokinju o toj tački, ali pročitaću vam tačku 93. Pošto vi kažete da mora da bude u vezi sa optužnicom da bih ja pitao, a mislim da mora da bude u vezi i sa svedočenjem i sa optužnicom i tako dalje. Ali, evo, pogledajte tačku 93. Ovde kaže: "Dok su se u Sloveniji, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini vodili ratovi, situacija na Kosovu, mada zategnuta, nije eskalirala u nasilje i intenzivne borbe do kojih je došlo u tim drugim zemljama. Sredinom devedesetih godina, međutim, jedan frakcija kosovskih Albanaca organizovala je grupu poznatu pod nazivom UČK (OVK, Ushtria Clirimtare e Kosoves), odnosno na engleskom jeziku pod nazivom *Kosovo Liberation Army* (Oslobodilačka vojska Kosova). Ova grupa je zagovarala kampanju oružane pobune i nasilnog otpora srpskim vlastima. Sredinom 1996. godine OVK je organizovala napade uperene, pre svega, protiv policijskih snaga Srbije. Od tada i tokom čitave 1997. godine, policijske snage Srbije uzvraćale su silovitim akcijama tamo gde se pretpostavlja da se nalaze baze OVK i njihove pristalice na Kosovu". Dakle, pročitao sam vam celu tačku ...

SUDIJA ROBINSON: Dobro, gospodine Miloševiću, dozvolićemo vam ...

SUDIJA BONOMI: Gospodine Najs, sada vidite da tu odmah dolazi do jednog problema za Pretresno veće, osim ukoliko se vi ne odlučite da povučete taj navod zato što mislite da je irelevantan.

TUŽILAC NAJS: Da, časni Sude. To je jedno drugo pitanje, ako mi dozvolite da tako kažem, od pitanja o kojem sada svedoči ova svedokinja. Ja se sada nalazim u jednom dosta teškom položaju, budući da nas je optuženi iznenadio materijalom koji je ovde prezentiran. S

jedne strane ja nemam apsolutno nikakvu želju da njega sprečim u tome da prezentira materijal koji je relevantan i može da bude od pomoći, međutim, s druge strane, ja moram da budem u stanju da na odgovarajući način obradim taj materijal i to je moj problem. Ako svedokinja može da bude od pomoći sa paragrafom koji je optuženi pročitao i ukoliko Pretresno veće, zasada, želi da zaboravi na svoj vlastitu uslov koji je postavilo, a to je da mora da se ispoštuje Pravilo 65ter i mislim da je Pretresno veće nedavno reklo da će da ograniči svedoka samo na Pravilo 65ter, onda bi sledeći korak u vezi sa ovom svedokinjom bilo to da se proceni da li sam ja u stanju da unakrsno ispitujem ovu svedokinju o njenom iskazu. Ja, naravno, ne želim da Pretresno veće oslabljuje svoje vlastite uslove, međutim, ukoliko se svedočenje ove svedokinje protegne na devet sati, to bi bilo onda do kraja sutrašnjeg dana, onda ćemo da imamo jednu prazninu od 10 dana tokom kojih su mnogi ljudi u Tužilaštву želeli da imaju odmor za praznike. Dakle, nisu nameravali da budu na Sudu i da rade, iako bi to vreme moglo da se iskoristi i za to. Usput rečeno, ja želim da kažem i nešto o prihvatljivosti samih dokumenata, što nema veze s ovim, ali o tome ću nešto kasnije da kažem.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, Pretresno veće vam izlazi u susret, međutim Pretresno veće, takođe, mora da ima na umu i pravila na osnovu kojih funkcioniše ovaj Sud. Nijedan od ovih dokaznih predmeta nije naveden na vašem prethodnom popisu dokaza, prema tome, tehnički gledano, vi uopšte ne biste smeli da koristite te dokumente. Mi ćemo vam dozvoliti da ih koristite, ali kroz njih morate da prođete veoma brzo. Nema potrebe da trošite mnogo vremena na teme koje datiraju iz perioda pre 1998. godine. Dozvoličemo vam da se služite tim dokaznim predmetima. Što se tiče onih predmeta koji nisu prevedeni, njih ćemo da označimo samo za identifikaciju, međutim, sada moram da vas upozorim da sledeći put kad se to dogodi, mi više nećemo da vam dozvolimo da se oslonite na dokazne predmete koji se ne nalaze na vašem popisu

dokaznih predmeta. Ova stvar se dešava prečesto i to u znatnoj meri otežava rad Pretresnog veća. Imajte na umu da morate brzo da prođete kroz sve teme pre 1998. godine jer glavna svrha svedočenja ove svedokinje je to da mi čujemo njen iskaz o Račku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To vi mislite i ja nemam ništa protiv toga što vi tako mislite, ali svrha svedokinje je, takođe, da kaže i o odrugim stvarima koje su, takođe, relevantne. A što se tiče ovog popisa ...

SUDIJA ROBINSON: Ali vi to niste rekli ranije u vašem podnesku po Pravilu 65ter. To je ono šta govori gospodin Najs. Prema tome, osnov onoga o čemu sada govorite je veoma slab.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, to što vi kažete, to je istina. Ja to uopšte ne sporim. Da ja to nisam u 65ter, rekao. Ali ja nisam imao prilike to da kažem zbog vremena koje ste mi stavili na raspolaganje. Ja uopšte nisam mogao sa ovom svedokinjom da imam kontakte kojim bi ustanovio koje sve ona dokazne predmete može da prezentira. I na kraju krajeva, podsetio bih vas da sam ja ovde u poluvremenu koje je vodio gospodin Najs dobijao čitave bajndere da ih proučim i kad sam stavljaо primedbe gospodin Mej (May) mi je odgovarao da imam vremena pošto se, evo, sad završava da prekonoći se upoznam sa materjalom da bi sutra mogao da reagujem na to. Prema tome, uopšte nije tačno da se druga strana pridržavala nekakvog striktnog pravila da unapred obelodani dokumente. Vi se dobro sećate gospodine Robinson, kao što se sigurno dobro seća i gospodin Kwon (Kwon) koliko puta se to desilo.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću, ja se dobro sećam. I to je jedan od razloga zašto smo relativno otvoreni prema vama. Prema tome, molim vas da nastavite sa radom u skladu sa uputstvima koje sam vam dao.

sekretar: D219 će biti broj za ove dve fascikle dokumenata, a tabu-

lator 1 će da bude označen za identifikaciju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Gospođo Marinković, da li je na vaše učeće kao istražnog sudije u velikom broju predmeta uticao neki poseban, da li ste imali veliki broj predmeta zato što ste imali neki poseban ili povlašćen status u Okružnom суду u Prištini ili se, jednostavno, radilo o velikom broju krivičnih predmeta?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Radilo se o velikom broju krivičnih predmeta, što krivičnih prijava, što zahteva za sprovođenje istrage tako da je taj rad u tim predmetima uticao na iskustvo za postupanje u tim predmetima, ne samo kao mene, kao istražnog sudije, nego i kod ostalih istražnih sudija u Okružnom суду Prištine, a i istražnih sudija u ostalim okružnim sudovima na Kosovu i Metohiji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U vreme o kome je reč, da li u jugoslovenskom krivičnom pravu postoji delo terorizma?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da. U Krivičnom zakonu Jugoslavije, u članu 125 postoji krivično delo "terorizam".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako je bilo ... Napominjem da je Krivični zakonik već uvršten u dokazne predmete još u fazi dokaza gospodina Najs, pa ga, zbog toga, nisam posebno uvrstio. Kako je bilo uređeno krivično delo terorizma u članu 125 koji ste pomenuli?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Evo, ja ћu vam pročitati zakonski tekst člana 125 Krivičnog zakona Jugoslavije koji je donet još 1976. godine, prečišćen tekst i primenjuje se i tada se primenjivao na celoj teritoriji prethodne Jugoslavije

prevodioci: Molimo da govorite i čitate sporije, zbog prevoda.

SUDIJA ROBINSON: Gospođo Marinković, prevodioci vas mole da govorite sporije.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Član 125 Krivičnog zakona

kaže ...

SUDIJA ROBINSON: Molimo da se to stavi na grafoskop.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: "Ko u nameri ugrožavanja ustavnog uređenja ili bezbednosti SR Jugoslavije izazove eksploziju ili požar ili preduzme drugu opšte opasnu radnju ili akt nasilja kojim je stvoreno osećanje nesigurnosti kod građana, kazniće se zatvorom najmanje tri godine".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospođo Marinković. Šta je po vašim saznanjima bio cilj OVK i drugih srodnih organizacija koje su organizovane na Kosovu u vreme u kome ste vi bili istražni sudija?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Osnovni cilj terorističke organizacije koje je sebe nazivala "OVK" je bio nasilno otcepljenje dela Srbije i Jugoslavije, stvaranje posebne države ili pripajanje Albaniji (Albania).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da budemo što kraći u tome. Da li je u krivičnom pravu Jugoslavije postojalo krivično delo čiji je zaštitni objekt teritorijalni integritet države?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste. To je bilo krivično delo ugrožavanja teritorijalne celine, predviđen u članu 116.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne morate da čitate član. Postoji Krivični zakonik i svako može da ga pročita tako da vas neću pitati. U ovoj tački koju sam malopre citirao, 93, kosovske optužnice, u pogledu osnivanja OVK stoji: "jedna frakcija kosovskih Albanaca organizovala je grupu. Ova grupa je zagovarala kampanju oružane pobune i nasilnog otpora srpskom vlastima". Da li je u jugoslovenskom krivičnom pravu bilo predviđeno krivično delo koje se odnosi na ovaku vrstu organizacije odnosno udruživanja?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste. U Krivičnom zakoniku postojalo je krivično delo "ugrožavanja teritorijalne celine" pred-

viđeno u članu 136 Krivičnog zakonika.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I “udruživanje radi neprijateljske delatnosti”, je li i to postojalo kao krivično delo?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODPONOV: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite kako je, vi ste malopre pomenuli da je u članu 116 određeno krivično delo “ugržavanja teritorijalne celine”, a u članu 136 delo “udruživanja radi neprijateljske delatnosti”, pre toga ste citirali član 125 koji se odnosi na terorizam, da li je, dakle, pomenuli ste ta tri člana Krivičnog zakona, da li je udruživanje radi vršenja krivičnih dela bilo i na neki opštiji način određen u jugoslovenskom krivičnom pravu?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODPONOV: Jeste. U Krivičnom zakoniku Jugoslavije, u glavi XV, navedena su krivična dela protiv ustavnog uređenja i bezbednosti Jugoslavije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. E sada da vas pitam, pošto ste citirali nekoliko ovih zakonskih odredbi u kojima ste vi postupali praktično kao istražni sudija i okolnostima u kojima ste postupali kao istražni sudija, kad je reč o zakonskoj regulativi ... Da li se u vašem radu u svojsvu istražnog sudije u predmetima koji su se odnosili na OVK, da li su primenjivane sve tri ove odredbe zakona, znači govorimo i o ugrožavanju teritorijalne celine i o udruživanju i o terorizmu i o udruživanju radi neprijateljske delatnosti, da li su, dakle, svi ti osnovi uzimani u slučajevima koje ste vi vodili?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODPONOV: Da. U istragama u kojima sam ja postupala kao istražni sudija, a po zahtevu okružnog javnog tužioca Priština, osumnjičenima se stavljao na teret sva tri krivična dela. Išlo se za krivično delo “udruživanja radi neprijateljske delatnosti”, vezano za krivično delo “terorizam” i u vezi sa krivičnim delom “ugrožavanja teritorijalne celine”.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, ako sam vas dobro

razumeo, vršeno je "udruživanje radi neprijateljske delatnosti", cilj te delatnosti "ugrožavanje teritorijalne celine", takođe sankcionisano, a sredstvo terorizam, da se taj cilj ostvari. Udrživanje radi cilja uz upotrebu sredstva koje je terorizam. E sad, molim vas, da li je i organizovanje albanskih separatista, kad kažem ... Govorim, dakle, samo o separatistima, u ilegalna paradržavna tela bio takođe predmet krivičnog gonjenja i da li ste vi učestvovali u nekom postupku koji je za predmet imao takve aktivnosti?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ovakav vid ilegalnih udruživanja nije bio predmet istrage i ja takve predmete nisam imala niti sam sprovodila istragu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su naši organi tolerisali one oblike paradržavnog organizovanja koji nisu imali oružani oblik, na primer, paralelno ilegalno školstvo, zdravstvo, kako su oni zvali paralelno školstvo, zdravstvo, da li je išta tu preduzimanu protiv takvih aktivnosti?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Nije. Protiv takvih aktivnosti država nije preduzimala nikakve sankcije, to se tolerisalo. Radili su i paralelno školstvo i paralelno zdravstvo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je vama kao sudiji poznato, potpuno decidno mi odgovorite, da li je bilo kakav postupak vođen, krivični, zbog toga.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je ilegalno organizovanje nekih, da tako kažem, paradržavnih oblika koji su podrazumevali naoružavanje ili oružane ili špijunske aktivnosti bio predmet krivičnog gonjenja?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Takav vid udruživanja sa tom namerom bio je predmet krivičnog gonjenja od strane nadležnih državnih organa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, sada ću ponovo da se vratim na ovu tačku 93. Neću da je ponovo celu citiram, kao ni malopre, već da vam skrenem pažnju samo na neke delove te tačke. Kaže "sredinom devedesetih godina je formirana UČK, a onda sredinom 1996. godine organizovala napade, uperene, pre svega, protiv policijskih snaga Srbije, a onda uzvraćale od tada pa na dalje uzvraćale silovitim akcijama", znači "od tada i tokom čitave 1997. godine policija je uzvraćala silovitim akcijama". Dakle, da li imate posebnih saznanja o nastanku i delatnostima UČK i drugih terorističkih organizacija na Kosovu i Metohiji i da li je ovo što ovde piše tačno da je to sredinom devedesetih godina?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Kroz rad kao istražni sudija, kroz veliki broj takvih predmeta sa kvalifikacijom ovih krivičnih dela koja sam malopre pomenula, došla sam do saznanja da je teroristička organizacija koja je sebe nazivala UČK formirana početkom 1992. godine, a pre toga su krenule pripreme i organizovanje u tom cilju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da stanemo tu za čas. Dakle, vi, prema vašim saznanjima, organizovanje je 1992. godine?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, nije tačno ovo što piše "sredinom devedesetih godina". Prema vašim saznanjima je to 1992. godine. Na osnovu čega to tvrdite?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Pa to tvrdim na osnovu istrage koju sam provodila u velikom broju predmeta u kojima su osumnjičeni bili Albanci i koji su kroz svoje kazivanje kod mene, kao istražnog sudije, pričali o svemu tome, a njihovo kazivanje je potkrepljeno velikim brojem dokaza koji su prikupljeni i na osnovu celovite istrage se došlo do saznanja utvrđivanja činjenica i dokaza koji su bili bitni za tužioca da, kasnije, protiv takvih lica nastavi krivični postupak podizanjem optužnice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li vi govorite o licima, dakle sada ustanovljavamo koliko je ovo što u optužnici piše tačno,

sa nekoliko aspekata. Da li vi, kad kažete da ste u svojstvu istražnog sudsije u Prištini imali istrage protiv više lica i da ste kroz te istrage došli do ovih podataka, imate u vidu sudski dokument koji je ovde dat u tabulatoru 2? Ovde piše gore, to vam je prevedeno, gospodo, "Republika Srbija, Autonomna pokrajina Kosovo i Metohija, Okružno javno Tužilaštvo", a onda ... Ja se nadam da ste vi dobili ovaj pregled, ovih tabulatora? Skrećem pažnju da pogledate samo ovo pa će vas zamoliti da date odgovarajuća objašnjenja jer obrazloženje je zato što su ... To je na drugoj strani, na trećoj strani, u stvari, strani koja nosi oznaku broj 3, "zato što su počev od polovine 1992. godine, pa do početka 1997. godine oformili neprijateljsko-terorističko udruženje pod nazivom Oslobodilačka vojska Kosova, koje je delovalo na čitavom području" i tako dalje. Preskočiću pa do kraja, pred kraj samog tog pasusa koji je pod obrazloženjem ...

TUŽILAC NAJS: Ja to ne mogu da pronađem.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, morate da se pobrinete da je svako prvo pronašao pasus koji citirate, pre nego što krenete dalje.

ADVOKAT KEJ: Strana 4 na engleskom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kod vas je strana 4 na engleskom jeziku, piše *Because from mid-1992 to early 1997, they formed an enemy terrorist association called 'Kosovo Liberation Army.'* (zato što su počev od polovine 1992. godine, pa do početka 1997. godine oformili neprijateljsko-terorističko udruženje pod nazivom Oslobodilačka vojska Kosova) *et cetera*, to sam već citirao dakle, a napred su oni pobrojani, i onda se kaže šta su oni činili, "pristupili su, dakle, naoružavanju", sve to piše pod tim istim pasusom, "i u tu svrhu pribavili veću količinu naoružanja, automatske puške, snajperske puške, pištolje, municiju, ručne bombe, razne eksplozivne tromblonske mine i druga eksplozivna sredstva, a zatim izvršili više desetina napada". Više desetina napada. "Na pripadnike i objekte

Ministarstva unutrašnjih poslova, objekte u koje su smeštena izbeglice i objekte za ta lica u izgradnji, objekte gde se okupljaju priпадnici srpskog i crnogorskog naroda i više građana Srbija, Crnogoraca i ...

prevodnici: Morate da čitate sporije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... dakle "protiv Srba, Crnogoraca i Albanaca, pri čemu su sa umišljajem lišili i pokušali da liše života više lica." I tako dalje. S tim što su kaže se "izdali 29 saopštenja kojima su oni sebe proglašili odgovornim za te" ...

SUDIJA ROBINSON: Kako glasi pitanje? Kako glasi vaše pitanje, gospodine Miloševiću, pošto ste to pročitali?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitanje je bilo, kada je gospođa Marinković odgovorila da su oni formirani 1992. godine i da ovo što piše, "sredinom devedesetih godina" nije tačno, pitao sam "na osnovu čega to tvrdite", a ona mi je rekla da to tvrdi na osnovu toga što je vodila istragu protiv više lica, a ja sam, onda, uzeo tabulator da pročitam da li su to neke elementarne tvrdnje iz kojih se vidi, dakle, iz sudskog spisa da je to što tvrdite tačno.

SUDIJA ROBINSON: Onda je najbolje da idemo "pitanje-odgovor", gospodine Miloševiću, jer ne svedočite vi.

TUŽILAC NAJS: Pre nego što svedokinja odgovori, ja sam odložio svoj komentar o prihvatljivosti ovog tabulatora, sve dok ne vidimo kuda će optuženi da nas odvede. Činjenica je da zaključci koje će svedokinja da kaže su možda zaključci koje će Tužilaštvo da prihvati jer Tužilaštvo prihvata da se OVK (UCK) razvijala i radila neke stvari tokom devedesetih, ali to ne znači da sad treba da previđamo proceduralne probleme koje bi trebalo razmotriti pre nego što se ovaj dokument uvrsti u spis. Čini se da optuženi želi da ovaj dokument uđe u spis zbog istinitosti navoda tog dokumenta. Tu, onda,

dolazi do problema. Ja mislim da do sada još nemamo jurisprudenciju, nisam barem uspeo da pronađem, jer tek sam pokušao da ustanovim šta optuženi pokušava da dokaže ovim tabulatorom. Dakle, nemamo jurisprudenciju o tome kako treba da tretiramo zaključke jednog drugog suda na ovom Sudu. I to bi mogao da bude jedan dosta zapleten problem, imajući u vidu da su izneti razni navodi o pravičnosti ili o nedostatku pravičnosti postupaka pred raznim sudovima u bivšoj Jugoslaviji. Drugo, u kom stepenu je rad sudije koji uzima izjave od drugih ljudi različit od predloženog iskaza istražitelja Barnija Kelija (Barney Kelly), što je Pretresno veće odbilo i Žalbeno veće potvrdilo tu odluku. Kod sebe imam odluku Žalbenog veća. Vi, sigurno, znate o čemu govorim. Mogu da vas uputim na tu odluku, ali bi nam to, verovatno, oduzele mnogo vremena.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, kako izjave gospodina Barnija Kelija mogu da se uporede sa zapisnicima jednog suda?

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, nemamo nikavu jurisprudenciju koja bi nam dala mogućnost da pridamo posebnu težinu zaključcima sudova iz bivše Jugoslavije ili istražnih sudija iz bivše Jugoslavije. Po karakteru njihov rad je sličan radu istražitelja koji uzima izjave i, takođe, dolazi do nekih zaključaka. I te zaključke je odbilo ovo Pretresno veće pa čak i sudija Šahabudin (Shahabuddeen), predsedavajući sudija Žalbenog veća, koji je tada imao delimično protivno mišljenje. Prema tome, problem sa ovim tabulatorom i sa ovom svedokinjim je sledeći. Prvo, da je taj materijal nama bio dostavljen unapred i da sam ja ranije mogao to detaljno da razmotrim, ja bih to, možda, predložio na uvrštenje kako bismo uštedeli sudska vreme. Optuženi zna da smo mi spremni da ranije proverimo sve dokumente i na taj način odgovorimo na njih, ali on nije spreman da na taj način sa nama radi. Drugo, ovaj dokazni predmet se, u skladu sa dosadašnjom jurisprudencijom ovog Pretresnog veća i Žalbenog veća, meni čini neprihvatljivim osim ukoliko se on ne uvršta u zbog one ograničene svrhe koju je ranije definisao gospodin Kej.

Naime, da se pokaže čime se bavila ova svedokinja, a ne da se uvrsti kao potvrda istinitosti navoda dokumenta. Časni Sude, to su, ukratko, moji argumenti. Želeo bih da vas, takođe, uz dužno poštovanje podsetim da je deo odluke Žalbenog veća, kad je odbilo da prihvati sažetke istražitelja, bilo to da je unakrsno ispitivanje osobe koja je došla do zaključka nešto što nije dovoljno da se ispravi činjenica, da se ne mogu unakrsno ispitati osobe koje su te izjave dale. Prema tome, u ovom slučaju ja imam priliku unakrsno da ispitam ovu svedokinju, ali nemam priliku unakrsno da ispitam ljudе čije navode ona iznosi i zato smatram da je ovaj dokument, *prima facie*, neprihvatljiv.

SUDIJA KVON: Gospodine Najs, znači vi kažete da ni dokumenti koji se odnose na Račak nisu prihvatljivi?

TUŽILAC NAJS: Do toga još nismo došli. Mislite li na dokumente ove svedokinje?

SUDIJA KVON: Da.

TUŽILAC NAJS: Ja znam da je Pretresnom veću jasno da je ova svedokinja sprovela svoju istragu na licu mesta, prema tome ona će u izvesnoj meri da svedoči o stvarima koje je sama videla i sama radila. To je nešto drugo. A ovde, kad je reč o ovom dokumentu, ona radi kao istražni sudija, ona prikuplja dokaze u ovom ili onom obliku, zatim ih sažima i onda o tim dokazima izražava mišljenje. To je ranije odbacilo i ovo Pretresno veće i Žalbeno veće u, otprilike, sličnim okolnostima. Prema tome, uz dužno poštovanje, Račak dolazi kasnije. Ako sada gledamo ovaj materijal i tu se ne radi o tehnikaliji, jer ja sam već rekao, ukoliko materijal sadrži nešto što ja želim da prihvatom, ja ču to da prihvatom, ali ja nisam imao prilike to da proverim.

SUDIJA KVON: Ali ovo su zaključci koji su doneti tada, u to vreme, ali ne samo za potrebe ovog suđenja.

TUŽILAC NAJS: Ali u čemu je razlika? Uz dužno poštovanje, mislim da je nema. Samo trenutak. Gospodin Sakson (Saxon) me je, takođe, podsetio da je i to pitanje razmatrano i da je Žalbeno veće i to pitanje odbacilo.

SUDIJA BONOMI: Znači, gospodine Najs, vi se ovde ne protivite samom dokumentu jer vidite da dokument ima izvesnu dokaznu vrednost, kako je definisao gospodin Kej, vi se, znači, protivite onim pitanjima koja će biti postavljena o ovom dokumentu, a to je nešto drugo, čini mi se, iako su argumenti isti jer ja isto ne vidim nikakvih problema sa samim dokumentom kao takvim.

TUŽILAC NAJS: Sam dokument je možda i nepotreban jer ako svedokinja kaže "ja sam se više godina bavila tim i tim pitanjima", onda nema potrebe da se tu stavlja i dokument osim ukoliko se iskaz svedokinje ne osporava. Ali ovi dokumenti žele sada da se uvrste kao potvrda istinitosti navoda koje sami sadrže i to ja ne mogu da prihvativam zato jer je Pretresno veće bilo ranije veoma pažljivo kad je govorilo o drugim dokumentima i nije postavilo presedane kad je bilo reči o dokumentima neke druge kategorije. Mi sada, kao što vi sigurno razumete, ukoliko budemo morali da gledamo nekoliko ovih dokumenata, evo, recimo, ovaj prvi, čini mi se da sadrži 20 imena, 21 okrivenog i Pretresno veće sigurno zna da postoje velike poteškoće za nekog ko sada želi da proveri nečije zaključke, koje su sadržane u dokumentu.

SUDIJA KVON: Ali mislim da tu nemamo nikavih zaključaka, nego tek preporuke, zar ne?

TUŽILAC NAJS: Pa nisam siguran čega tu ima i šta će to na kraju da predstavlja, zato sam i čekao da optuženi započne sa uvodom pre nego što počne da postavlja svedokinji pitanja o tom dokumentu, kako bismo tek onda raspravljali o prihvatljivosti dokumenta. Jer, evo, ako pogledamo stranu 26, dolazi od nekog drugog, od tužioca. U stvari, mislim da bi ceo dokument trebalo malo više objasniti. U

svakom slučaju, dosta sam već vremena potrošio da objasnim kakav je moj stav i ne mogu vam biti dalje od pomoći, ukoliko nemate pitanja za mene.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej ...

ADVOKAT KEJ: Ovo nema nikakve veze sa Barnijem Kelijem. Čini mi se da Tužilaštvo sada iznosi niz argumenata, kao što to već radi tokom poslednjih nedelja i meseci kako bi, na neki način, rekli da su oni dovedeni u lošiju situaciju i da je suđenje pravičnije za optuženog nego za njih. Ali tu se ne sudi njima. Uostalom, to nije ni istina. Barni Keli bio je istražitelj tužilaštva i on je sažeо veliki broj izjava svedoka i to nakon događaja. Tužilaštvo je to, onda, ponudilo na uvrštenje kao dokaz, a Pretresno veće je to odbacilo. Ovo su dokumenti iz onog vremena. To su javni dokumenti. Oni se ne razlikuju od drugih dokumenata koje je tužilac ponudio tokom izvođenja svojih dokaza, kada je tužilac nudio javne dokumente koji su sadržavali informaciju relevantnu za ono vreme. I upravo o tome se radi u ovim dokumentima. Gospodin Najs bi trebao da se koncentriše na svoju optužnicu, a ne na ove stvari o kojima on sada govori u vezi sa ovim dokumentima. On bi trebao da pokuša da dokaže navode iz optužnice, a ne da osporava ova pitanja. Optuženi u svojoj odbrani želi da ove informacije uđu u spis kako bi se pokazalo kako je ova svedokinja radila kao istražni sudija. Kad je reč o optužnicu, to njima možda nije relevantno, ali jeste relevantno za odbranu optuženog. Prema našim stavovima, ovi su dokazi sasvim prihvatljivi i oni imaju dokaznu vrednost. Oni su relevantni i ni na koji način nisu u suprotnosti sa dosadašnjom sudske praksom ovoga Suda. Ovo nije prvi put da se razgovara o nečem takvom. To su javni dokumenti koje ovaj Sud sigurno može da razmotri.

SUDIJA ROBINSON: Gospođo Marinković, možda biste mogli da nam kažete kako ste radili kad uzimate izjave, kad razgovarate sa svedocima? Da li onda iz toga izvlačite neke zaključke i šta onda

radite s tim zaključcima?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Samo da vam ja kažem, da vam objasnim. Ja, kao istražni sudija, kada postupam po zahtevu ovlašćenog javnog tužioca, kad dobijem zahtev za sproveđenje istrage protiv određenog broja lica, ja kao istražni sudija u toku istrage prikupljam dokaze i podatke koji su bitni da nakon završene istrage tužilac proceni da li će podići optužnicu ili će obustaviti istragu. Sve osumnjičene saslušavam, sa njima razgovaram kako je Zakonom o krivičnom postupku predviđeno. Od momenta kad ga upoznajem sa njegovim pravima, pravo na odbranu, pravo na upotrebu jezika, kad mu predočim šta mu se stavlja na teret, pa mu pročitam delo, opis dela koje mu se stavlja na teret i onda on kroz razgovor i priču priča vezano za to što se njemu stavlja na teret. Tako radim sa svim osumnjičenima. Nakon toga, kada donesem rešenje o sproveđenju istrage, ja u toku istrage nastavljam da prikupljam dokaze i podatke koji su predloženo od strane javnog tužioca. Nakon toga, kad sve objedinim istragu, predmet se dostavlja javnom tužiocu na dalju nadležnost. Ako Tužilac smatra da ima osnova, on podiže optužnici kao što i u ovom konkretnom slučaju ovo optužnica koja se podiže. Što se podigne optužnica, onda se ide na suđenje, glavni pretres se održava.

SUDIJA ROBINSON: Da, hvala. Znači, vi donosite odluku o tome da li postoji osnovana sumnja, dovoljni razlozi i to na osnovu informacija koje ste prikupili?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Ja nakon saslušavanja osumnjičenih donosim rešenje, to je odluka da se dalje sproveđe istraga kako bi mogla dalje da idem da skupljam dokaze i podatke. Pre nego što donesem rešenje, ja ne mogu dalje nastaviti sa istragom. To je tako predviđeno po Zakonu o krivičnom postupku koje je poštovano ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, neki kažu da bi ovom Sudu jedan istražni sudija takođe mogao da koristi, ali to je druga stvar.

TUŽILAC NAJS: Da, ali to bi onda bio istražni sudija ovoga Suda i ja sada nisam u stanju da prepostavim ni da predvidim o čemu će ja sve unakrsno da ispitam. Ipak, bilo bi sasvim naivno kada mi ovde ne bismo prihvatili i priznali da su o funkcijonisanju sudova u bivšoj Jugoslaviji izrečene razne opservacije. Želim da se vratim na moju raniju tvrdnju da ne postoji dovoljna jurisprudencija.

SUDIJA ROBINSON: Postoji jurisprudencija. To je Pravilo 89(C).

TUŽILAC NAJS: Ali ne postoji konkretno kad se radi o dokumentima drugih sudova. Ja to kažem zato jer neki pravni sistemi imaju odredbe koje regulišu kako postupati sa prethodnim nalazima drugog suda. I kad se tako nešto može uvrstiti u spis, onda se obično uvrštava u spis uz izvesna proceduralna ograničenja. I ovde je sasvim jasno šta će da se dogodi ukoliko se ovaj dokument uvrsti u spis. Ovoj svedokinji će da bude dozvoljeno da ona iznosi svoje zaključke zasnovane na svojim istragama i onda će i tužiocu biti dozvoljeno da iznosi svoja mišljenja. To je sve što sam htio da kažem.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Najs.

(Pretresno veće se savetuје)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, hajde da krenemo dalje. Doneli smo odluku da je ovaj dokumenat prihvatljiv. Idemo sada dalje i to brzo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Radi zapisnika, mislim da je krajnje neprihvatljivo to što gospodin Najs upoređuje istražitelja sa izabranim sudijom visokog suda koji ovde svedoči i koji prilaže javna dokumenta, a ne nekakav svoj utisak i rad.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, to smo već rešili, idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospođo Marinković, ovaj tabulator predstavlja optužnicu protiv ovih lica. Jeste li vi vršili istragu u vezi sa ovim predmetom?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste li vi vršili istragu sa svim ovim licima?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li na osnovu istrage koju ste vi vodili, javni tužilac pokrenuo optuženicu?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Malopre, kada ste objašnjavali kako vodite istragu, kako obavljate razgovore sa okriviljenim, da li vi nasamo razgovarate sa okriviljenim?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko još prisustvuje?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ja kada razgovoram sa osumnjičenim, prisutan je javni tužilac koji je podneo zahtev za sproveđenje istrage, prisutan je njegov branilac i prisutan je prevodilac jer se u većini slučajeva ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, prisutan je prevodilac kad je reč o Albancu ili o Turčinu?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ali nije simulativno prevođenje nego se pitanja moja prevode, pa on odgovara, pa se ponovo prevodi i tako malo sporije to ide u odnosu na ... Tako da smo mi morali da ostavimo dosta vremena, ne samo radno vreme ... Radili smo i

popodne i kad je neradni dan...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospođo Marinković, pustite to da li ste radili popodne ili neradnim danom, da raščistimo ovu stvar. Da li je u ovim slučajevima koje ovde imate bio, kad ste vršili istragu, prisutan nadležni tužilac, odnosno, vi kažete "zamenik", uostalom i gospodin Najs je zamenik, nije tužilac, ali smatra se, to je tužilac, dakle, prisutan tužilac, prisutan advokat osumnjičenog, je li tako?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I zapisničar i prevodilac.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, svi se iskazi daju u prisustvu tih lica?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pravi se zapisnik i na osnovu toga vi posle izvlačite zaključke i dajete predmete javnom tužiocu.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Znate šta, ja ovde, ja kad sprovodim istragu ja ne izvodom nikakve zaključke kao istražni sudija. Ja samo prikupljam dokaze i činjenice. Nakon toga, komplet predmet dostavljam tužiocu i tužilac dalje procenjuje da li će procesuirati predmet ili neće. U ovom slučaju, konkretno ako je ovo optužnica, podigao je optužnicu jer je smatrao da ima dovoljno dokaza da podigne optužnicu. Posle optužnice doneta je prvosteptena presuda ...

SUDIJA BONOMI: Gospođo Marinković, razjasnite mi samo jednu stvar, molim vas. Nisu svi osumnjičeni iz ove optužnice bili u pritvoru? Neki od njih bili su na slobodi?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Ne, od ovih 21 lica, trojica su bili u bekstvu. U trenutku kada sam ja vodila istragu oni nisu bili dostupni državn-

im organima.

SUDIJA BONOMI: Da, ali pitanje je jednostavno. Vi, očigledno, niste mogli da razgovarate sa njima. Da li je i bez obzira na to tužilac podigao optužnicu protiv njih, iako sa njima nije razgovarano?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Da, zato što su ga ostali okrivljeni koje sam ja saslušavala, oni su njih pominjali i pričali o njihovoj delatnosti koja se kasnije potvrdila i sa dokazima koji su prikupljeni u toku istrage. Zato što je ovde od dokaza pronađen veliki broj naoružanja gde su nadležni ovlašćeni organi na osnovu moje naredbe izvršili pretres u stanovima i svo ovo oružje koje je ovde pobrojano, nađeno je u njihovim stanovima, a o tome postoje dokazi, potvrda o oduzimanju pronađenog oružja kod svakog od njih, koje su neovlašćeno držali i to oružje upotrebljavali prilikom izvođenja terorističkih akcija.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, sada moramo da idemo na pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, nastavite, ali, molim vas, imajte na umu da želimo da na brzinu pređemo sve ove teme do 1998. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Želim radi zapisnika da vam skrenem pažnu, dakle, ovo nije dato samo da se vidi šta je istražni sudija Okružnog suda u Prištini, u ovom slučaju svedok Danica Marinković radila, već je reč i o činjenicama koje su ustanovljene i zabeležene u javnim sudskim dokumentima koji su ovde dati kao dokazni predmeti. Dakle, ako u optužnici piše, "sredinom devedesetih godina jedna frakcija je formirala UČK", a ovde se u javnom dokumentu vidi da je to još 1992. godine, onda, znači, da se to osporava. Kao i mnoge druge činjenice. A ja ću imati u vidu vaše sugestije i naloge u vezi sa pribavljanjem dokumenata, ali ja vas molim da imate u vidu

da meni nije stavljeno na raspolaganje ni jedna arhiva. Moji saradnici su tek pre 15 dana dobili odobrenje da dobiju neke podatke iz arhive Ministarstva unutrašnjih poslova. A pre par godina su tražili da budu dostupne arhive. Meni nije dostupna ni moja sopstvena arhiva. Za razliku od gospodina Najs kome su dostupne sve arhive na svetu. Dakle, gospođo Marinković ...

SUDIJA ROBINSON: Nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIC – PITANJE: Da samo jednu stvar konstatujemo. Vi ste je maločas objasnili, ali ja želim da je decidno ovde konstatujemo. Dakle, istražni sudija u postupku koji ste objasnili kako se vodi, u toku istrage ne donosi ni jedan jedini zaključak već samo prikuplja dokaze. Da li je to suština onoga što ste rekli?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIC – PITANJE: Dobro. Na ovom dokumentu koji je preveden, znači u tabulatoru 2, ja skrećem pažnju, gospodo, da na srpskom tekstu dokumenta postoje, rukom napravljene zabeleške koje ovde u engleskom tekstu nisu prevedene. Nisu uzete u obzir. Možete da pogledate srpski tekst jer su samo brojke i datumi upisani pored ovih imena, a imena su, kao i u engleskom tekstu data, napisano latinicom ... Gospođo Marinković, ko je napravio, ko je uneo ove rukom pisane zabeleške? Govorim o tabulatoru 2.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ove rukom napisan zabeleške koje...

OPTUŽENI MILOŠEVIC – PITANJE: Jeste, gde piše "20 godina"...

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da, gde se vide brojke. Da, to je napisao Okružni javni tužilac na primerku svoje javne optužnice i ja moram da kažem vezano za to da je optužnica podignuta od strane Okružnog javnog tužilaštva u Prištini pod KT broj 25/97 od 25. jula 1997. godine gde su obuhvaćeni, kao optuženi, 21 lice od kojih su troje bili u bekstvu, međutim u ovom predmetu nisu obuhvaćena još dva lica, to su bili u pitanju oficiri albanske armije koji su sa ovom

grupom delovali i vršili terorističke akcije na području Kosova i Metohije, ali pod pseudonimima Zoki (Zoki) i Zeni (Zeni). Pošto njihov identitet nije utvrđen, oni nisu mogli biti obuhvaćeni ovom optužnicom. Nakon podizanja Optužnice i sprovedenog glavnog pretresa od strane Krivičnog veća Okružnog suda u Prištini, doneta je prвostepena osuđujuća presuda pod broj KRR broj 68/97 od 16. decembra 1997. godine ... koja ... Presuda mi je bila nedostupna, a na osnovu ove presude oglašena su krivim ova lica koja su navedena u optužnici da su počinili krivično delo "terorizam" iz člana 125 Krivičnog zakona Jugoslavije, koje delo je kažnjivo po članu 139, stav 2 u vezi stava 1 istog Zakona i krivično delo "udruživanje radi neprijateljske delatnosti" iz člana 136, stav 1 KZJ. S tim što od ovih 21, dva lica su oslobođena optužbe jer za njih nije imalo dokaza da su krivi za delo koje im se stavljalno na teret, na Optužnici. A ostala lica su kažnjena i njima su izrečene kazne zatvora koje su rukom napisana pored svakog imena. Na primer, Nait Hasani (Nait Hasani), prvočekrveni, kažnen je kaznom zatvora od 20 godina, Andron Toljaj (Andron Tolaj), kaznom zatvora od 20 godina, Arif Vokši (Arif Vokshi) isti sa kaznom zatvora od 20 godina, Hasan Zeneli (Hasan Zenelli), 15 godina zatvora, Ćerim Keljmendi (Qerim Kelmendi), 15 godina zatvora, Adrijan Krasnići (Adrian Krasniqi), on je, njemu nije izrečena kazna jer je u toku glavnog pretresa, kako stoji ovde pored strane, da je umro, Albani Neziri (Albani Neziri), oslobođen optužbe, Agim Maljkoni (Agim Malkoni), kažnen 11 godina zatvora ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ne morate da čitate sve. Javni tužilac je upisao rezultat ove svoje optužnice sa strane služeći se presudom koju je izrekao sud.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li to ono šta tvrdite?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste, to je to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, gospodo, ja ovde ne dokazujem da su oni izvršili terorističke, terorističke napade, da su

izvršili ubistva i tako dalje, to je utvrdio sud, a ovde ove sudske spise unosim kao dokazni predmet da se to događalo i da se to događalo od 1992. godine, prema ovom dokaznom predmetu koji ovde стоји. Gospođo Marinković, osim ovoga što smo sada ustanovili, 1992. godina, što piše u tački 93, od sredine devedesetih, ovde se kaže, između ostalog, u tački 93 da je OVK organizovala napade uperene, pre svega, protiv policijskih snaga Srbije. Recite, po broju žrtava ovih njihovih napada, da li su ti napadi bili pretežno protiv policijskih snaga ili protiv civila?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Napadi terorističke organizacije UČK su bili, pre svega, protiv civila. I to civila i Albanaca i Srba i ostalih koji su živeli na Kosmetu. A i napade na pripadnike policije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dakle ovo što se kaže "pre svega protiv policijskih snaga", prema broju žrtava koje su ...

SUDIJA BONOMI: Samo trenutak jedan, da pojasnimo jednu stvar. Da li je poštено reći da se svi navodi u optužnici odnose ili na kasnu 1995. godinu ili na 1996. godinu i 1997. godinu?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Pa, ovo što se pominje u presudi, terorističke akcije koje je ova grupa izvodila odnose se ... Sa početkom 1996. godine ... Međutim, oni su pre toga radili na organizovanju i stvaranju udruženja, u stvari, grupe i bande koje su deo organizacije koja je prerasla u terorističku organizaciju UČK. Ja mogu samo da vam pročitam, samo ukratko ovaj deo koji se odnosi na Naita Hasanija, prvoopravljjenog: "U periodu od polovine 1992. godine, pa do početka 1997. godine, zajedno sa Dželjadinom Gašijem (Xheladin Gashi), Redžepom Seljimijem (Rexhep Selimi), Zahirom Pajazitijem (Zahir Pajaziti), nakon satanaka i dogovora, kroz nabavku materijalnih sredstava, oružja, njivog prenošenja..."

SUDIJA BONOMI: To sam sve pročitao, ali moje pitanje se, jednostavno, odnosilo na dela za koja su terećeni i mislim da ste vi potvrdili ono što sam i mislio.

SVEDOK MARINKOVIĆ: Ali su se oni prethodno pripremali, organizovali, nabavljali ilegalno naoružanje, dobijali finansijska sredstva iz inostranstva, sredstva su dobijali i izvršenjem organizovanog kriminala, vršenjem drugih krivičnih dela, ne samo na Kosmetu, nego i na području cele Evrope (Europe)...

SUDIJA BONOMI: Puno vam hvala.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam, gospođo Marinković. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospođo Marinković, u paragrafu 93, posle ove rečenice, "pre svega protiv policijskih snaga Srbije", što smo maločas raščišćavali, ide dalje rečenica koja kaže "od tada i tokom čitave 1997. godine", znači od sredine 1996. godine, kako piše, pa i tokom čitave 1997. godine "policijske snage Srbije uzvraćale su silovitim akcijama tamo gde su prepostavljali da se nalaze baze OVK i njihove pristalice na Kosovu." Da li je, uošte, od 1996. godine pa do kraja 1997. godine bilo ikakvih silovitih policijskih akcija ili je reagovanje bilo isključivo na način na koji ste vi opisali, traženi osumnjičeni za zločine ...

SUDIJA ROBINSON: Ne, gospodine Miloševiću. Drugi deo pitanja je sugestivan. Postavite uopšteno pitanje kakva je bila reakcija srpskih policijskih snaga, ako je uopšte i bilo neke reakcije?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja pitam u vezi sa ovim što čitam iz tačke 93 da je, kaže "od tada", znači od sredine 1996. godine, tokom čitave 1997. godine, kako piše u tački 93 "policijske snage Srbije uzvraćale su silovitim akcijama". Molim vas recite je li to tačno ili nije?

SUDIJA ROBINSON: Ja kažem da je pravi način postavljanja pitanja,

naravno, ukoliko svedokinja može da odgovori, kakva je bila reakcija policijskih snaga. Jer vi pitate "da li je bilo uopšte kakvih silovitih policijskih akcija ili je pak policija samo reagovala" i tu sam vas zauštavio jer je to sugestivno pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Gospođo Marinković, od sredine ovo što piše ovde, 1996. godine i tokom čitave 1997. godine, kakva je bila reakcija policijskih snaga?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Policija nije reagovala na siloviti način. Ona nije upotrebila nikakvo nasilno dejstvo što se tiče OVK, jedino što je radila na otkrivanju počinioca krivičnih dela. Znači nije bilo nikakvih sukoba između policije i UČK.

SUDIJA KVON: Gospođo Marinković, da li ste vi, uopšte, u stanju da odgovorite na to pitanje?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Jesam zato što sam provodila veliki broj ... Sprovodila istrage protiv velikog broja, na desetine osumnjičenih lica za ova krivična dela. I kroz rad u tim predmetima došla sam do saznanja koja i sada ih ovde iznosim, znači ja ovde kao svedok iznosim sve ono što sam radila i bila očevidec svih tih događaja koji su se deševali na Kosovu i Metohiji. I odgovorno tvrdim da u ovom periodu koji se pominje, da nije bilo silovitih akcija od strane policije prema UČK. A za to dalje videćete kroz rad mojih predmeta ... Stići ćemo i do toga.

SUDIJA BONOMI: Oprostite, ja razumem da vi kažete da niste bili uključeni ni u jedan predmet u kome je bilo dokaza o tome, ali kako možete da kažete nešto izvan toga? Meni ne bi palo na pamete da iznesem tvrdnju o čitavom pravosudnom sistemu, o svim sudijama Kosova, da oni nikada nisu naišli ni na jedan primer srpske agresije. Kako vi to možete da tvrdite?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Ja zato što tvrdim zato što znam, zato što sam bila očevidec i vršila na hiljade i hiljade uviđaja na terenu.

SUDIJA BONOMI: Prihvatom da možete da govorite o vlastitim slučajevima gde ste vi bili očevidac, ali vi ste dali jedan daleko širi odgovor, a koji se odnosi na sve slučajeve i to ne samo na Kosovu nego, maltene i u Srbiji.

SVEDOK MARINKOVIĆ: Ne, ne, ja ne govorim, ja govorim samo za područje gde sam ja bila ovlašćena i nadležna da sprovodim istargu i da vršim uviđaje. To je područje Okružnog suda Prištine koji obuhvata malo veći teritorijalni prostor.

SUDIJA BONOMI: Hvala vam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Bonomi (Bonomy), molim vas da imate u vidu jednu činjenicu koja može da bude dokazana sa koliko hoćete svedoka ili dokumenata. Prva policijska akcija koju biste mogli nazvati nekom silovitom akcijom bila je 1998. godine protiv terorističke grupe Adema Jašarija (Adem Jashari). Na početku je bilo iznošeno to kada vi ovde još niste bili, ali vidim da je to, naravno, napušteno u Optužnici pošto se i pokazalo da to nije bio nikakav zločin da se može kao takav tretirati, s obzirom da je reč bila o ubici koga je policija tražila da uhapsi. I koji je pre toga bio osuđen na 20 godina zatvora, on i njegova grupa. Dakle, prva takva akcija je bila 1998. godine. Da li se sećate, sudijo Marinković, kada je se desio ovaj događaj u Donjem Prekazu (Prekazi i Poshtem)?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Ovo što se pominje Adem Jašari, on je bio u jednoj grupi kojoj sam ja sprovodila istragu i osumnjičenima se stavljalo na teret krivično delo "terorizam". On je bio jedan od osumnjičenih, posle toga i okrivljenih zato što je bio u bekstvu u trenutku kad se sprovodila istraga i nedostupan državnim organima u trenutku kada se vodio krivični postupak protiv te grupe. U tom predmetu njemu je dokazano i on je za to oglašen krivim da je počinio dva krivična dela "terorizam" sa posledicama žrtve gde su bili poginuli policajci na području Glogovca (Gllogovc) i Srbice (Skenderaj), a to obuhvata i Donji Prekaz. Izrečena mu je kazna

zatvora do 20 godina i posle toga je raspisana poternica za njim tako da su nadležni ovlašćeni državni organi delovali u potragu tražeći tog izvršioca krivičnih dela i na osnovu poternice i na osnovu pre-suđene presude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznat događaj u selu Prekaze?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... kad je likvidirana grupa Adema Jašarija?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je bilo marta meseca 1998. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Stanite tu. Da li pre marta 1998. godine imate ijednu takvu policijsku akciju kojom se opkoljava ili lik-vidira neka teroristička grupa?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Nije, nije bilo. Nije bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači od 1996. godine i cele 1997. godine nije bilo, tek u marta 1998. godine Adem Jašari i nje-gova grupa, koji je već osuđen na 20 godina zbog ubistava i koji je tada opkoljen u Prekazu?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

prevodioci: Molim vas da pravite pauzu između pitanja i odgovora zbog prevodilaca, hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, je lí to bila prva akcija?

SUDIJA BONOMI: Da li smo dobili odgovor? Da li je svedokinja potvrdila da se to zaista tako desilo?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste. Jeste, to se tako desilo zato što ...

SUDIJA BONOMI: Vi biste to, dakle, opisali kao silovitu akciju od strane srpske policije, da likvidira nekoga za koga se sumnjalo da je povezan sa terorističkom organizacijom. To je tako okarakterisao gospodin Milošević. Da li se vi slažete s time?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nisam okarakterisao kao silovitu akciju već kao prvu akciju policije koja je bila usmerena na hapšenje Jašarija, kome je traženo da se preda kada je bio opkoljen, a on i njegova grupa pucala na policiju sve vreme. Pa mu je ostavljen rok od nekoliko sati da se predomisli i da se preda.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Miloševiću, ako pogledate transkript, vi ste sami opisali to ponašanje da se likvidira grupa koja je bila sa Jašarijem. Da li sada odustajete od tog opisa?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja kažem da to nije bila akcija da se likvidira grupa već da se uhapsi Jašari, ali je prilikom te akcije hapšenje, s obzirom da su oni pucali po policiji sve vreme, došlo do likvidacije te grupe. Ta grupa je tada likvidirana. A akcija je bila da se oni uhapse. Kao što su prethodno uhapšeni svi ovi kojima je suđeno sasvim normalnim putem, nisu pucali u policiju prilikom hapšenja i bilo je moguće da budu uhapšeni. Ovi su, takođe, trebali da budu uhapšeni.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Miloševiću, ovo, u stvari, pokazuje da nije od koristi da postavljate sugestivna pitanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ja sam prepostavljao da nije pitanje sugestivno. Da li vam je poznato bilo šta pre nego što je policija pokušala da uhapsi grupu Adema Jašarija u selu Donje Prekaze? Kakvo je bilo stanje u selu Donje Prekaze i okolini?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da vam kažem, u Donji Prekaz godinama srpska, ovaj, policija nije imala pristupa jer su u to selo bili locirani jedna velika grupa terorista koja je po ceo dan šetala sa oružjem tako da nije smeо nikо da priđe u to selo, a na punktovima u

prilazu tog sela su postavljali i barikade i stražu tako da nije bilo pristupa godinama. Policija nije mogla da uđe i da redovno vrši svoju delatnost kao policija, da obilazi selo i da patrolira.

TUŽILAC NAJS: Ne znam da li bi ovo trebalo da se proveri i ne znam da li svedokinja uopšte može da govori o ovome ili ovo, pak, izlazi izvan njenog domena?

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ja ću da vam dozvolim da nastavite, ali morate brže da pređete preko ovih tema.

SUDIJA BONOMI: Da li možete da odgovorite na ono šta je rekao tužilac, da li se ovo tiče vaše nadležnosti?

SVEDOK MARINKOVIĆ: To sam ja sledeću grupu za koju sam sprovodila istragu za krivično delo "terorizam". U toj gupi su bili svi pripadnici terorističke grupe koji su delovali na području Donji Prekaz. Među njima je bio i Adem Jašari, a sledeća ...

SUDIJA BONOMI: Da li je selo Donji Prekaz potpadalo pod područje nad kojim je vaš sud imao nadležnost i gde ste vi mogli da vršite istrage?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Sad ću vam reći. Donji Prekaz pokriva Okružni sud Kosovska Mitrovica (Mitrovice). Međutim, s obzirom da je grupa terorista koja je uhvaćena i osumnjičena za veliki broj krivičnih dela, jedno od tih terorističkih akata koje je ta grupa izvršila, je bilo napad na policiju u Glogovcu 1993. godine i onda smo mi kao Okružni sud prvi krenili sa postupkom, sa celokupnom tom grupom, pa se onda zbog ekonomičnosti postupka sve te događaje, koje je ta grupa vršila na području Kosova i Metohije, određeno da Okružni sud Priština krene da radi za celu tu grupu. To je po Zakonu o krivičnom postupku tako i regulisano. Onaj sud je nadležan koji počne prvi postupak ... Nastavlja se, do kraja završavate.

SUDIJA BONOMI: Puno vam hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, sudijo Marinković, ova tačka koja kaže ... U tački 93, "od sredine 1996. godine, pa tokom čitave 1997. godine policijske snage užvraćaju silovitim akcijama", nije tačna.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prva policijska akcija je mart 1998. godine prilikom hapšenja grupe Adema Jašarija?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li možete da odgovorite na pitanje, koliko napada, prema ovoj optužnici koju imamo u tabulatoru 2, je protiv pripadnika policije i s kakvim posledicama je izvršeno?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Evo, ja će u kratkim crtama kroz ovaj prikaz koji sam ja ovde dostavila i Pretresnom veću, ova grupa teroristička koja je vršila napade na patrole policije, to su četri teroristička napada i to u noći 31. avgusta 1996. godine napadnuta je zgrada odeljenja milicije u selu Klinčina (Kliqine), gde je ispaljena tromblonska mina koja je eksplodirala u blizini objekta i izazvala opasnost za život dežurnih policajaca, Jagoša Šimuna, Milorada Armuša, Borislava Kozića i Mileta Đurića. Strana 5 pod redni broj 2 optužnice Okružnog javnog tužilaštva Priština KT br.25/97.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to optužnica koju ima...

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Drugi napad je bio 3. avgusta 1996. godine kada je posle ponoći izvršen napad na zgradu odeljenja milicije u Orlanu (Orllane) gde je istovremeno pucano iz automatske puške, a pre toga je bačana ručna bomba. Ova teroristička akcija je izvedena istovremeno sa akcijama drugih terorističkih grupa istog dana na objekte i pripadnike MUP-a Priština, Podujevo (Podujeve), Lužane (Lluzhane) i Krpimej (Kerpimeh). Sledeća akcija je izvršena 28. avgusta 1996. godine, posle ponoći, u jutarnjim

časovima, kada je izvršen teroristički napad na zgradu odeljenja milicije u selu Ćelopek (Qallapek) na taj način što je iz vatrenog oružja otvorena vatra u pravcu objekta, aktivirane su i bačene dve ručne bombe i time dovedeni u opasnost životi dežurnih policajaca Radoja Nikčića, Radojka Arsenijevića, Saše Radojčića i Dejana Drljevića.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ako je policija reagovala silovito, kako to stoju u paragrafu 93, nema ničeg neprikładnog u takvoj reakciji. Po mom mišljenju oni su imali pravo da reaguju. I ovaj deo optužnice, u stvari, predstavlja pozadinu za ono šta dalje predstvoji. Zaista nema potrebe da se bavimo ovim konkretnim paragrafom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, u tome je stvar što nikakvih akcija policije te vrste nije bilo, ni od sredine 1996. godine ni tokom cele 1997. godine, kako piše u ovoj tački. Prva policijska akcija bila je marta 1998. godine prilikom hapšenja grupe Adema Jašarija. Prema tome to što piše u ovoj tački da je od sredine 1996. godine i tokom cele 1997. godine policija silovito reagovala, nije istina. A tačno da bi to bilo legalno, ali nije reagovala.

SUDIJA ROBINSON: Dakle, vi kažete da policija uopšte nije reagovala?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Uopšte nije bilo nikakvog oružanog sukoba između policije i terorista u toku, znači, kakvih silovitih akcija 1996. godine i 1997. godine ... Prva akcija je bila prilikom hapšenja Jašarija marta 1998. godine ...

SVEDOK MARINKOVIĆ: Je li mogu ja da objasnim?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Bilo je terorističkih napada...

SUDIJA ROBINSON: U redu, mislim da smo dovoljno pokrili ovu temu. Molim vas da sada pređete na drugu temu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li su pored pripadnika policije i civila i imovina građana bili predmet njihovih napada?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste. Predmet njihovih napada su bili objekti gde su stanovali izbegličke porodice i to su vršeni od 1995. godine ... Napad na izbegličko naselje u Juniku (Junik), 7. maja 1995. godine, napad na izbegličko naselje u izgradnji u selu Babaloć (Baballoq), 8. avgusta 1996. godine, napada na branu kod Batlavskog jezera (Batllave) gde je isto tako bilo smešteno izbegličko naselje. 22. septembra 1995. godine isto teroristička akcija na taj što je bačena ručna bomba na objektu ...

prevodoci: Samo malo sporije, molim vas, zbog prevodilaca. Hvala.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: ... 22. septembra 1995.godine kad je bačena ručna bomba na objektu Učiteljske škole u Prištini, gde su smeštena izbegla lica. 11. septembra 1996. godine na području Dečane (Decane) isto tako je bačena, izvršena teroristička akcija na taj način što je postavljen eksploziv ispod traktora Ismeta Maljokua (Ismet Maloku), kooperanta Javnog preduzeća "Srbijašume".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ismet Maljoku je Albanac?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Albanac, tačno. Ovaj eksploziv je aktiviran i uništen je njegov traktor. E sad, što sam htela ovde da kažem, što je važno za delovanje ovih terorističkih grupa, da su oni delovali iz zasede i to u noćnim časovima. Evo, ako pogledate prikaz ovih napada, oni su sve delovali noću, posle 23.00 ili u jutarnjim časovima. Oni bace bombe i pobegnu. Ili pucaju na pripadnike MUP-a ili njihove objekte i pobegnu. Znači sve te napade su vršili iz zasede tako da policija nije mogla ni da reaguje i da je htela. Eto, to je bitno u ovim predmetima gde sam ja vodila istragu, što se potvrdilo u velikom broju terorističkih napada koje su vršili pripadnici terorističkih bandi i grupa.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam, gospođo Marinković. Gospodine Miloševiću, shvatili smo poentu u vezi sa ovim, pređite sad na drugu temu.

OPTUŽENI MILOŠEVIC – PITANJE: Samo da podsetim da ovde imate, to je na strani 5, to je pod rednim brojem 1 ove optužnice, teroristički napad od 22. aprila 1996. godine kad je poginulo nekoliko lica, a neki teško ranjeni. To, takođe, imate u ovom ovde spisu. A recite, sudijo Marinković, da li ste pored podataka o ovim učinjenim napadima, dakle, izvršenim krivičnim delima u toku istrage došli i do kakvih drugih podataka?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, evo i da je izvršen jedan teroristički napad na ugostiteljski objekat "Čakor" u Dečanima. To se desilo 22. aprila 1996. godine, negde uveče oko 20.30 časova, kada je otvorena vatra iz automatskih pušaka na prozore objekta, aktivirana je i bačena ručna bomba kojom prilikom su poginuli, Blagoje Okuka, Đorđe Dragić i Dana Radusinović.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, nećemo više da slušamo dokaze o tim terorističkim napadima. Čuli smo dovoljno. Pređite na Račak.

OPTUŽENI MILOŠEVIC: Pa moram prethodno da pređem još neka pitanja pre nego što dođem na Račak.

SUDIJA ROBINSON: Koja druga pitanja?

OPTUŽENI MILOŠEVIC – PITANJE: Pa hteo sam da pogledamo tabulator 3 u ovom prvom registratoru dokaznih predmeta i interesuje me optužnica i ova koja se vodi pod KT broj 201 od 1993. godine, podignuta protiv više lica, ona je stavljena u tabulatoru 3. O čemu se ovde radilo?

SUDIJA ROBINSON: A koja je svrha toga?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa svrha toga je da se vidi ... Ovde vidite, na primer, gospodin Bonomi je postavio pitanje sudiji Marinković o tome da su ova krivična dela koja su u tabulatoru 2 vezana za 1995. godinu, 1996. godinu i dalje godine. Sledeća optužnica je podignuta 1993. godine. U ovom tabulatoru 3. I tu se, takođe, vidi jedan čitav niz krivičnih dela koja su izvršena i hteo sam da pitam sudiju Marinković o kakvoj se krivično-pravnoj kvalifikaciji ovde radi i ...

SUDIJA ROBINSON: Koja je svrha pokazivanja toga da je počinjen niz zločina? Da li je to sporno?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ja sam vam na početku objasnio. Nasuprot onome što optužnica govori i silovitim policijskim, o silovitim napadima policije od sredine 1996. godine i tokom cele 1997. godine, što sve nije tačno, ovde se vidi, paralelno, na jednoj strani, kako su se događali teroristički napadi, ubijani ljudi, Srbi, Crnogorci, Albanci i ostali i na drugoj strani, paralelno, kako su delovali državni organi, otkrivali počinioce, hapsili ih, procesuirali, kako je vršena istraga kako je objašnjavala sudija Marinković, izvođeni pre sud, suđeni i presuđivani. Dakle, svim normalnim, redovnim, legalnim sredstvima pravne države. I da to teče, to je radi jedne slike koju bi trebalo da shvatite sve do onde dok strani faktor nije podgrejao UČK da eskalira u jednu, u, u čitavu lepezu velikih terorističkih napada kada je morala da im se suprotstavi policija...

SUDIJA ROBINSON: Ali, to ste već pokazali putem tabulatora koji smo upravo pogledali, putem tabulatora broj 2.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro.

SUDIJA ROBINSON: Neću da vam dozvolim da dalje govorite o tome. Morate da pređete na Račak. Imali smo dosta materijala o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mogu li da samo pitam sudiju Marinković da kratko kaže šta se sve sadrži u ovim tabulatorima 4, 5

i 6, pošto su ovde i optužnica i presuda Okružnog suda i presuda Vrhovnog suda. Pošto se ovde tvrdi, gospodine Robinson, kako su Albanci pružali pasivan otpor ...

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, da, nemam prevod za broj 4, nemam prevod za broj 5, za 6 mislim da imam prevod. I, ako mi dozvolite, kad je reč o uvrštenju u tabulatora 2 koji će, koliko sam shvatio, da bude uvršten u spis, govorilo se o tome koliko je tabulator 2 koristan, odnosno, za šta će da se koristi. Optuženi je jutros objasnio svoje viđenje situacije, a to je, iako je bilo izrečeno drugačijim rečima, da se bazično oslanja na te dokumente i želi da ih uvrsti kao potvrdu istinitosti navoda u dokumentima. To je, dakle, pretpostavka na osnovu koje mi sada radimo i ja bih samo želeo da se to razjasni, da vidim da li sam to dobro shvatio ili ne. Uzgred rečeno, u slučaju da Pretresno veće nema pred sobom tačne reči optuženog da objasni koja je njegova svrha korišćenja dokumenta, ja ću sada da citiram šta je on rekao odmah nakon pauze. "Ovaj dokument pokazuje da su utvrđene činjenice i zabeležene kao javni dokument, da je to ovde doneto kao dokazni predmet".

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, kasnije ćemo da se vratimo na to pitanje. Idemo sada dalje sa izvođenjem dokaza. Gospodine Miloševiću, ne možete da se bavite dokumentima koji nisu prevedeni.

OPTUŽENI MILOŠEVIC – PITANJE: Shvatio sam da je tabulator 6 preveden. Od 64 dokumenta 9 nije stiglo, sve je dato na prevod, ali 9 nije stiglo da bude prevedeno, što ...

SUDIJA ROBINSON: Pa pređite na tabulator 6.

SUDIJA KVON: Ne, gospodine Miloševiću. Predsedavajući sudija

vam je rekao da pređete odmah na Račak. Na tabulator 6 možete da se vratit nakon Račka. Molim vas, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ako vama više odgovara da odmah pređem na Račak, sada, to će da učinim sa zadovoljstvom, samo da sklonim ove tabulatore koji mi smetaju, da bih ovo ostavio na stranu da se na to kasnije vratim. Gospođo Marinković, sada ćemo se pozabaviti Račkom. U paragrafu 66(A) stoji: "Na dan 15. januara 1999. godine ili približno tog datuma, u ranim jutarnjim časovima, snage SRJ i Srbije napale su selo Račak, opština Štimlje (Shtime). Nakon granatiranja, kasnije, istog jutra, u selo su ušle snage SRJ i Srbije i počele da vrše pretres idući od kuće do kuće. Po celom selu pucali su na meštane koji su pokušavali da pobegnu pred snagama SRJ i Srbije. Grupa od, oko, 25 muškaraca pokušala je da se sakrije u jednoj zgradi, ali su ih", ja čitam kako piše u ovoj tački, prema tome nisam odgovoran za srpski jezik i padeže, "ali su ih otkrile snage SRJ i policije. Tukli su ih, a zatim ih odveli na obližnje brdo gde su ubijeni iz vatrenog oružja. Snage SRJ i Srbije ubile su ukupno oko 45 kosovskih Albanaca u Račku i njegovoj okolini". I onda kaže, "ubijena lica čija su imena poznata, navedena su u prilogu ēAí koji je priložen kao dodatak ovoj optužnici". Pre nego što vam postavim pitanja, želim da vam skrenem pažnju ... Nadam se da ste gledali i optužnicu, to je onaj deo gde sam ja optužen za ubistvo. I meni se stavlja na teret ubistvo, krivično delo ubistva pod "a)" Račak i sve ovo što sam vam citirao u vezi s Račkom. To je to ubistvo koje sam ja počinio. E sad, najpre, gospođo Marinković, s obzirom da ste vi u svojsvu istražnog sudije već 15. januara ušli u Račak i proveli neko vreme u samom selu, odgovorite da li je, odnosno, šta je od ovoga što sam vam pročitao iz ove tačke, tačno? Da li je nešto tačno, da li je sve tačno, da li je delimično tačno? Dakle, ne postavljam sugestivno pitanje, odgovorite u vezi sa ovim što sam citirao iz ove tačke optužnice, šta je tačno.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Pa nije tačno da je bilo granatiranja. Nije tačno da su na brdu, kako tu stoji, izvedeni 25 lica i da su ubijeni. Isto i ova druga cifra koja se pominje, 45 lica da su

ubijeni u Račku, nije tako kako je predstavljeno u optužnici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, je li ima nešto što je tačno iz ove tačke optužnice, pošto ste ovo sad sve nabrojali, evo, pročitajte još jednom ovu tačku optužnice, da li ima nešto što je tačno ovde?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Je li mogu da je vidim ... Još jednom tu Optužnicu da mi se ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako da ne? To je u srpskom prevodu na strani 25.

SUDIJA KVON: Mislim da to nije u fasciklu, to je optužnica, to je zasebno. To je kosovski segment optužnice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Evo, možete da uzmete moj, evo. Možete da uzmete moj primerak.

TUŽILAC NAJS: Nažalost nemamo kopiju optužnice na BHS-u.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ali da mi ga odmah posle vratite. Na desnoj strani vidite pod velikim naslovom "ubistvo" i onda piše "Račak".

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, niste ovo započeli na dobar način, po mom mišljenju. Ostavite optužnicu sada po strani. Ona je bila u Račku. Postavite joj pitanja o tome šta je ona tamo videla. Na taj način ćete u spis da uvrstite iskaz koji hoćete i onda će taj iskaz, ako to želite, protivrečiti onome šta stoji u optužnici. To je način na koji bi radio gospodin Kej, to je način na koji se radi u mom pravnom sistemu. Pustite sad optužnicu. Pitajte je šta je ona videla u Račku i onda će ona, verovatno, da da iskaz koji će da bude protivrečan navodima optužnice, o tome da je ubijeno 45 kosovskih Albanaca i njen će iskaz da protivreči sadržaju paragrafa 66, optužnice. Tako se izvode dokazi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Robinson. Gospođo Marinković ...

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Je li mogu da iskomentarišem ja tačku 98.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije to 98, to je 66.

SUDIJA ROBINSON: Vrlo kratak komentar, a nakon toga će gospodin Milošević da vam postavlja pitanja.

SVEDOK MARINKOVIĆ: U tački 66(A) stoji da je grupa od oko 25 muškaraca pokušala da se sakrije u jednoj zgradi, ali su ih otkrile snage SRJ i policije, tukli su ih, a zatim odveli na obližnje brdo где su ubijeni iz vatrenog oružja. Snage SRJ i Srbije ubile su oko 40 kosovskih Albanaca u Rašku ili u njegovoј okolini.

prevodioци: Podsećamo govornika da mora sporije da čita kako bi se reči verno prevele i ušle u zapisnik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Možete da date samo kratak komentar, a ja ću vam postavljati pitanja.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Dobro. Ovo što se ovde navodi nije tačno jer ja ovo nisam našla u Račku, kad sam bila. Drugo, ovde što stoji da je u takvom incidentu 15. januara ubijeno 45 nenaoružanih kosovskih Albanaca u selu Račak, opštine Štimlje, ni ovo nije tačno, zato što nisu to bili nenaoružani.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, počnite od početka. Dobila je neke informacije, otišla je u Račak. S kim je otišla, šta je tamo videla i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi 15. januara bili u Račku?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je, prema vašim saznanjima, 15. januara kad ste boravili u samom selu Račak ili kasnijih datuma prilikom vaših pokušaja da izvršite uviđaj 16. i 17, bilo granatiranja sela Račak?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Granatiranja sela Račak nije bilo ni 15. ni posle toga, dva-tri dana posle toga, kad sam ulazila, pokušala i zadnji dan kad sam ušla u Račak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste 15. januara 1999. godine, dakle, uvek govorim o događaju u Račku, znači 1999. godine, da ne gubim vreme ponavljajući godinu, dakle, da li ste 15. januara prilikom vašeg boravka u Račku ili na terenu, primetili bilo kakva oštećenja koja bi mogla ukazivati na granatiranje ili dejstvo bilo kakvog artiljerijskog oruđa.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Nisam primetila ništa od toga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U ovom citiranom paragrafu optužnice pominju se "snage SRJ i Srbije". Šta vi pod tim podrazumeivate?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Snage Srbije i SRJ ... Tu je vojska i policija. To podrazumevam pod "snage SRJ".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je, prema vašim saznanjima, u selu i oko sela Račak bilo učešće bilo koje jedinice Vojske Jugoslavije?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nije bilo. Vojsku nisam videla nigde.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je vojska dejstvovala prema celu Račak?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Nije dejstvovala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste, maločas sam vas pitao

za tragove nekog granatiranja, rekli ste "ne". A da li ste prilikom boravka u selu 15. januara, na kućama i ostalim objektima primetili neka oštećenja koja bi ukazivala na neku značajniju upotrebu vatre nog oružja? Unutar samog sela.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Nikakvih oštećenja na kućama nije bilo. A obišla sam celo selo Račak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste tog 15. januara 1999. godine u Račku videli ili opazili ijednog civila, ženu ili dete?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Nisam. Selo je bilo prazno. Nije bilo ni žene ni dece, ni bilo kojeg civila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A na šta to ukazuje?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: To ukazuje da je selo bilo prethodno oslobođeno, da su selo napustili civili, a da su se locirali pripadnici terorističke bande.

SUDIJA KVON: Gospođo Marinković, kako je došlo do toga da ste se vi zatekli u Račku 15. januara. Zašto ste otišli tamo?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Evo, mogu da objasnim. U jutarnjim časovima u kancelariji Okružnog suda Priština, gde je bio dežurni Okružnog suda Priština, to sam bila ja, telefonom me je obavestila dežurna služba SUP-a Priština, što je bilo i uobičajeno da ta služba obaveštava dežurnog istražnog sudiju i dežurnog tužioca ako se desio neki događaj u vezi koga treba da se izvrši uviđaj. Dežurna služba mi je javila i rekla da je u Račku, da se desio incident, sukob između policije i terorista i da prepostavljaju da ima žrtava. I da ja o tome odlučim da li ja treba da izvršim uviđaj i da ih o tome obavestim. Samo što sam završila razgovor sa dežurnom službom, u kancelariju kod mene je ušao javni tužilac, Ismet Šufta (Ismet Shufta), inače, po narodnosti Turčin koji me je istog momenta pitao, "sudija, da li su vam javili za Račak"? Potvrdila sam i rekla sam mu da treba da se izvrši uviđaj, što je on prihvatio tako da smo se dogovorili da trba da obavimo tu istražnu radnju zajedno. Tada sam pozvala

dežurnu službu, da im javim da smo ja i tužilac odlučili da idemo na uviđaj, da nam oni obezbede vozilo kako bismo iz Prištine otišli do Štimlja, a iz Štimlja u Račak, a da, istovremeno, dežurna služba obavesti ovlašćeno službeno lice, krim-inspektora i krim-tehničara koji su nam potreбни da bismo formirali ekipu za uviđaj i izvršili taj uviđaj koji smo planirali. Istovremeno sam dežurnoj službi rekla da odmah obaveste predstavnike OEBS-a (OSCE, Organization for Security and Cooperation in Europe) da budu upoznati sa našom, sa mojom odlukom da ћu izvršiti uviđaj u Račku i da mogu da dođu, ako su zainteresovani, kao posmatrači, što je bilo u skladu i sa sporazumom između Vlade SRJ i OEBS-a.

SUDIJA KVON: Koliko je bilo sati kad ste primili telefonski poziv iz SUP-a?

SVEDOK MARINKOVIĆ: To je bilo u jutarnjim časovima. Ja mislim negde između 8.30 i 9.00.

SUDIJA KVON: Hvala.

SUDIJA ROBINSON: A kad ste stigli u Račak?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Sada da vam kažem, dok smo mi iz Prištine krenili do Štimlja, tu se sigurno putuje jedno pola sata, 40 minuta, u Štimlju smo sačekali ovlašćeno službeno lice, inspektora i krim-tehničara i krenuli. Ja ne znam, krenuli smo negde između 13.30 i 14.00, iz Štimlja prema selu Račak.

SUDIJA ROBINSON: Dakle, kada ste, otprilike, stigli u Račak?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Tu, kako je navedno u mojoj službenoj belešci koju sam ja sačinila, vezano za moje istražne radnje toga dana, u Račak smo stigli oko 14.00.

SUDIJA ROBINSON: Prema informacijama koje ste vi primili, incident u Račku se odigrao, kada?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Ja sam za incident saznala tek kad sam stigla. Detalje oko incidenta sam saznala u policijskoj stanici Štimlje, da je to bilo u jutarnjim, u jutarnjim časovima, da je incident bio u Račku. Ali u jutarnjim časovima posle ponoći, 3.00, 4.00, otprilike to neko vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Mogu li da nastavim?

SUDIJA ROBINSON: Da, ali to ste vi trebali da uradite kad sam vam rekao da počnete od početka, gospodine Miloševiću. Dakle, kako je ona dobila informacije, kako je otišla tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je, prema vašim saznanjima, gospođo Marinković, ova akcija bila prijavljena Verifikacionoj misiji OEBS-a (OSCE Kosovo Verification Mission)?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na osnovu čega to tvrdite?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: To sam saznala na osnovu informacija koje su mi dali u policijskoj stanici Štimlje, a i videla sam na obližnjem brdu, videla sam dva narandžasta vozila koja su stajala na tom brdu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To ste videli tog 15. januara kad se i desio incident u Račku?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kad ste vi stigli u Račak, da li su se i dalje vodile borbe?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: U trenutku kada smo stigli u Račak, čula se vatra iz svih pravaca, međutim, nije doprila do nas tako da smo mi uspeli da priđamo do mesta gde je policija bila locirala svo oružje koje je sa okolnih brda pronašla i spustila na to mesto i ta količina oružja je bila na jednom mestu koje sam ja lično, neposredno, videla, ja i tužilac o istali članovi ekipe za uviđaj. Ta

municija je odmah pobrojana po vrsti i količini, snimljena, fotografisana i ja sam dala nalog da se svo to oružje prebaci u jedno vozili kako bi se, kao materijalni dokaz, doneo u policijsku stanicu Uroševac (Ferizaj).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Recite šta ste najpre obišli? Dakle, vi ste stigli tamo oko 14.00 toga istog dana kad se dogodio incident u Račku. Šta ste najpre obišli? Da li vam je davao bilo ko sugestije? vi ste istražni sudija. Šta ste prvo išli da gledate, šta ste najpre obišli?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: To smo ušli u selo Račak, prošli smo pred džamije i došli smo do mesta gde mi je policija koja je bila samnom ... Inače i ona je ovlašćena i dužna da obezbedi lice mesta ... Uputila me odmah na mesto gde se nalazilo oružje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, prvo što ste videli, to je bilo oružje. Je li bilo još nešto pored oružja što je tu pronađeno? Je li to bilo skupljeno na jedno mesto?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Na jedno mesto je skupljeno. To je bila jedna velika količina oružja, razne vrste naoružanja, onda su bile ručne bombe, sanduci sa velikom količinom municije, uniforme ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, je li imate vi bilo kakvu zabelešku o specifikaciji oružja koje je pronađeno tu na licu mesta, koje je pokupila policija na licu mesta u Račku?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Imam. Ja sam sačinila službenu belešku 15. januara 1999. godine i u toj službenoj belešci sam navela i pobrojala sve što je pronađeno od tog oružja, a ja mislim da ima i snimak vezano za to oružje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li imamo mi su službenu belešku u ovim dokaznim predmetima?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam ... Sad ovde da

pogledam u tabulatoru pod kojim je ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo da ja pogledam ovu listu ...

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da ima ... CD ... Račak, video prilog 2 ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja ću da pogledam sada dalje, ne mogu sad trenutno da lociram ovo u tabulatoru ... Nije precizno dat pregled sadržine po tabulatorima, ali ću pogledati u toku pauze ... Da ne bismo gubili vreme, dakle, najpre ste otišli tu gde je bilo prikupljeno oružje i ta ostala oprema o kojoj ste govorili. E sada, molim vas, pogledaću ja u toku pauze tačno tabulatore koji se odnose na Račak pa ćemo ići preko njih.

SUDIJA KVON: Tabulator 45, tačka 4. Tu kaže da je to CD, tela pronađena u džamiji, oprema i dokumentacija nađena u štabu OVK.

SVEDOK MARINKOVIĆ: Ali to je bilo 18. januara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Doći ćemo, doći ćemo na to, gospodine Kvon.

SUDIJA KVON: Da, tabulator 2, "Oružje OVK pronađeno u selu Račak 15. januara".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo, molim vas, malo sačekajte. Evo ovako. Ne morate sada to da tražite, sad ćemo da pogledamo ...

SUDIJA ROBINSON: Postavite pitanje, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ustanovili smo šta ste prvo videli i gde ste prvo otišli. Šta se nakon toga dogodilo?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Nakon toga, kad smo popisali, fotografisali i snimili i utovarili to pružje pronađeno na licu mesta, u vozilu, onda su mi pripadnici policije, koji su bili na licu mesta vezano za obezbeđenje, predložili da krenemo u pravcu da nađemo

žrtve. U trenutku kada smo se dogovarali sada sa koje strane da krenemo prema brdu gde su, po njihovoј pretpostavci, trebalo da budu locirane žrtve, otvorena je vatrica iz svih pravaca na nas. To je počelo tako da puca da nije se moglo dalje ni razmišljati dalje šta ... Jedino nam je bilo bitno da se sklonimo, da uđemo u vozila i da napustimo lice mesta kako bismo zaštitali živote svih nas koji smo bili prisutni na licu mesta. Sa vozilom smo se izvukli iz sela i došli u policajsku stanicu Štimlje, sačekali da se ... Svo vreme nas je vatrica pratila, dođeli smo u policijsku stanicu, sačekali, pucanje je i dalje nastavljeno, već je počeo da pada i mrak i savetovano mi je od strane policije da je rizično da krenemo ponovo toga dana da uđemo u selo, kako bismo nastavili uviđaj. Tako da sam odlučila da taj dan objektivno nije moguće ponovo se vratiti u selo i izvršiti uviđaj, pa smo se dogovorili da to sutradan obavimo. Inače, mogu da kažem i ovo, malopre nisam pomenula, kad smo ušli u selo, nismo našli ni jednog, nikog od stanovnika Račka, a niti je bilo prisutno drugih snaga policije sem grupe policajaca koja je bila samnom da obezbedi lice mesta i da pruži zaštitu nama članovima ekipe za uviđaj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Molim vas da pogledamo tabulator 45, to je 45, tačka 1, to je video prilog 1, pošto ćemo sada da ... Gospođa Marinković je objasnila 15. To se dogodilo 15. To je video prilog 1 koji se odnosi na 15. januar 1999. godine, gde se vidi kad policija ulazi u selo. 45, tačka 1. Tabulator 45, tačka 1.

SUDIJA ROBINSON: Da li ćemo sada da gledamo video?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da.

SUDIJA ROBINSON: Ima li problema da se nađe video traka ili problema sa samom trakom?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ne bi trebalo da bude. To je prvi video prilog u tabulatoru 45, broj 1.

sekretar: Časni Sude, video režiser je tek malopre primio traku i sada radi na rešavanju jednog malog tehničkog problema.

SUDIJA ROBINSON: Evo, dobio sam obaveštenje da su upravo primili traku, da imaju mali tehnički problem i da rade na tome da ga reše. Krenite dalje, gospodine Miloševiću, pa čemo da se vratimo na to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro. Znači sad ne možemo da gledamo ni jednu od video traka, pošto imamo ovde tri video priloga? Ja sam zaista iznenađen da je tek sad primio tarku. Ja znam da je traka data, ja ne znam tačno, ali prilično unapred.

SUDIJA ROBINSON: Vratićemo se na trake. Možda će to malo da poremeti vaš redosled izlaganja, ali, eto, nema pomoći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Neće to mnogo da mi smeta. Dakle, kad pogledamo trake, videćemo na šta se sve one odnose. Vi ste se, dakle, 15, pošto ste čekali u Štimlju jedno vreme da se situacija smiri i vratite u Račak i nastavite uviđaj, kad je već počela da pada noć, odlučili da se vratite u Prištinu, je li tako?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste sutradan, to jest, 16. januara nastavili uviđaj?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Sutradan, 16. januara, ponovo sa ekipom za uviđaj krenuli smo iz Prištine, došli u policijsku stanicu Štimlje i u dogovoru sa policijom koja je trebala da dođe s nama da obezbeđuje lice mesta, krenuli smo za selo Račak. Samo što ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Jeste li stigli u Račak?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: U Račak nismo stigli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zašto?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Zato što na samom putu, nismo bili ni na pola puta u selu Račak, na nas je otvorena vatra iz svih pravaca i različito moguće oružje ... Tako da mi je policija koja je bila uz moju pratnju radi obezbeđenja lica mesta, savetovala da je rizično da krenemo dalje u selo Račak, zato što možemo da dovedemo u opasnost život sviju nas. Poslušala sam i vratila se da ne obavim uviđaj ni 16. januara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dakle, 16. januara na vas su pucali kad ste išli u Račak?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li tako?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko je sati otprilike bilo? Ja uvek kad vas pitam za vreme, pitam vas otprilike, sem ako nema tačno zabeleženo u vašim beleškama. Koliko je sati bilo, otprilike, ili znate tačno kad su to otvorili vatru na vas, kad ste se primicali Račku?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja mislim da je to bilo u prepodnevnim časovima, negde između 12.00 i 13.00 ili pre toga, verujte da ne mogu da se setim sada vremena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, je li to, otprilike, vreme ... Dakle, na vas su otvorili vatru. Je li to vreme, isto vreme u kome je Vilijem Voker (William Walker) bio u Račku?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Kasnije sam ja to saznala i videla, znači u vreme kada je Vilijam Voker bio u Račku, na nas su pucali, sprečili su nas da uđemo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa kad ste saznali za vreme kad ste vi bili sprečeni tom pucnjavom da nastavite istragu, saznali da je Voker bio u Račku?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Pošto je toga dana bilo

nemoguće da iz bezbednosnih razloga vršimo uviđaj, predveče smo se vratili kući, svi i dogovorili da sutradan ponovo, u dogovorenog vremena, dođemo u Štimlje i pokušamo da izvršimo uviđaj i tada sam ja na televiziji već čula informaciju koju je Voker objavio da se u selu Račak, navodno, desio masakr.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A s obzirom da ste vi dan pre toga bili u Račku, da li vam je bilo to verovatno, to što je on dao kao informaciju?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam se iznenadila. Nisam mogla da verujem da ... Ja sam 15. bila, tako nešto nisam videla. Drugo, 16. sam pokušala, na mene se pucalo, a Voker je već bio u selu Račak sa grupom novinara, bar ono što sam videla na televiziji. I videla sam jednog, jednog ili dvoje, sad koliko mogu da se setim, uniformisanih lica sa oružjem koji su bili pored njega.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li je bilo šta tu probudilo vašu sumnju u vezi sa tim Vokerovim izjavama?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Pa odmah sam posumnjala da nešto nije u redu, da je već Voker ušao u selo, objavio tu informaciju, ušao sa novinarima, a da prethodno nije stupio u kontakt sa nadležnim državnim organima i samnom, kao dežurnim istražnim sudijom, da se to obavi i da zajedno izađemo na lice mesta i da, navodno, pronađemo te žrtve.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi ste kao istražni sudija imali prilike, bar u nekoliko prilika, da prisustvujete predstavnici Verifikacione misije nekim radnjama koje ste vi obavljali. Da ili ne?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da. U velikom broju uviđaja koje sam ja vršila, u vreme, u periodu od kako su predstavnici OEBS-a već bili prisutni na Kosovu i Metohiji, a imajući u vidu sporazum koji je bio zaključen koji sam i malopre pomenula, sporazum zaključen između Vlade Jugoslavije i predstavnika OEBS-a, to je od desetog meseca 1998. godine, u skladu sa tim sporazumom, uvek

su bili predstavnici OEBS-a, obaveštavani od strane SUP-a da se negde desio neki događaj, da ekipa za uviđaj izlazi na lice mesta i oni su bili prisutni na licu mesta. Tu ima veliki boj predmeta gde sam ja vršila uviđaj gde su oni bili prisutni u svojsvu posmatrača. Pratili su kako mi vršimo uviđaj i vodili svoje beleške.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi ste, dakle, bili u potpunosti obaveštavani kao istražni sudija, obavešteni o tome šta je uloga ove Verifikacione misije. Imali ste s njima odgovarajuću saradnju, bili su prisutni na nekim vašim uviđajima. A da li su pripadnici misije OEBS-a imali mandat da vrše uviđaje i donose sudove i zaključke o nerasvetljenim krivičnim događajima?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODPONZOR: Pa predstavnici OEBS-a, u skladu sa spomenutim sporazumom, nisu imali ovlašćenje da vrše uviđaj i druge istražne radnje i da o tome donose zaključke. To je bilo u suprotnosti sa sporazumom, jer su oni mali svoja ovlašćenja. Bili su ovlašćeni da prate, posmatraju i na poziv da prate i kretanje policije i njihove jedinice i u slučaju ako dođe do nekog incidenta, da oni to evidentiraju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. U ovom slučaju, vi ste pucnjavom bili sprečeni da uđete u Račak kao istražni sudija, da izvršite uviđaj, a umesto vas Voker je izvršio uviđaj i on je obavestio javnost o svojim nlazima. Da li se to još kada desilo do tada u praksi da vi ne možete da izvršite uviđaj, da ste sprečeni na ovakav način fizičkom silom, a da istovremeno i paralelno Verifikaciona misija vrši uviđaj?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODPONZOR: To se nije desilo do tada. To je bio prvi slučaj, što je meni i to dodatno izazvalo sumnju da to nešto nije u redu, da se tu nešto dešava, a za to što se dešava da se ja kao istražni sudija sprečavam da to utvrdim i vidim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Kada govorite o tome da su predstavnici Verifikacione misije u mnogo slučajeva prisustvovali vašim uviđajima, da li ste im vi lično, da li ste ih vi lično pozivali

da prisustvjuju istragama koje ste vodili?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne. To je bila praksa i takav je bio dogovor da dežurna služba SUP Uroševac, ovaj SUP Priština ili bili kojeg drugog grada što obaveštavaju istražnog sudiju i javnog tužioca, da se desio neki događaj i istražni sudija odluči da ide na neki uviđaj, oni su o tome odmah obaveštavali predstavnike OEBS-a. Tako da je bilo slučajeva na par tih uviđaja da su predstavnici OEBS-a stigli pre mene nego što sam ja stigla sa ekipom za uviđaj. Međutim, to su bili, tu su bili već policija koja je bila dužna da obezbeđuje lice mesta, oni se nisu mešali, sačekali su da dođe zvanična ekipa za uviđaj i onda smo krenuli sa radom. S tim što su oni uvek posmatrali, obavljali smo tako neformalne razgovore, pitali su šta se desilo i razgovore ... Jedna komunikacija u vidu saradnje.

SUDIJA ROBINSON: Došao je trenutak za pauzu. Pauza od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Robinson, u međuvremenu pronašao sam ovaj izveštaj u vezi sa boravkom gospođe Marinković u selu Račak 15. To je već uvršteno kao dokazni predmet kada je ovde svedočio general Drevenkijević (Karol John Drewienkiewicz) i on nosi ozaku D3. A ja samo želim da se kratko osvrnem na taj predmet. To je službena beleška, prevedena je na engleski jezik i piše *Official note* (službena beleška) i onda kaže: "Dana 15. januara 1999. godine" i tako dalje, ovde se vidi u 3. pasusu "kad smo došli u selo Račak zaustavili smo se u blizini gde se nalazi džamija sela i to je negde oko 14.00", dakle, to je ono vreme koje ste vi i naveli. E sada, molim vas da obratite pažnju pošto sam vam postavio pitanje u vezi s tim naoružanjem, da li je to ovo, da li je to taj vaš izveštaj, jer vi danas svedočite. "Na mestu gde smo stigli u selo Račak, obaveštена sam od strane predstavnika policije" i

tako dalje, "oružje, vojničke uniforme i da su sve, da su sve to prikupili". E sad, šta je pronađeno na licu mesta i fotografisano. "Tog dana od oružja je pronađeno", pa se onda nabraja "Broving (Browning) kalibra 12.7 milimetara, broving sa postoljem 7.9 milimetara sa pojačanim punjenjem, dva komada ...

SUDIJA KVON: Da li mi imamo ovaj dokument, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIC: Ja se nadam da imate? Ako ne ja mogu da vam dam ovaj prevod na engleski jezik koji imam uz ovaj D3. To je uvedno već kao dokazni predmet. Ja ga koristim sad za postavljanje pitanja svedoku. Evo, možete da uzmete, zamoliću poslužitelja ...

SUDIJA KVON: Evo sada imamo dokument na grafoskopu. Recite samo o kom delu se radi kako bismo mogli da pratimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIC: Peti pasus. Pretpostavljam da je 1, 2, 3, 4, peti pasus i na engleskom, "pronađeno" dakle, "Broving kalibra 12.7 milimetara" ...

ADVOKAT KEJ: Strana 2 engleske verzije. U sredini strane. Tačno na sredini strane.

OPTUŽENI MILOŠEVIC: Onda "Broving sa postoljem, kalibra 7.9 milimetara sa pojačanim punjenjem", piše ovde, "dva komada, automatske puške kalibra 7.62 milimetara 36 komada, sve snajperske puške, pet ručnih bacača kineske proizvodnje, 12 mina sa punjenjem za ručni bacač, 22 ručne bombe, municija različitog kalibra 7.282 komada, priručne radio stanice, sanitetska oprema, vojničke uniforme na kojima je bila oznaka UČK." To je ono što se odnosi na 15. Ja se dalje ne bih zadržavao. To je onaj deo koji ste mogli da ustanovite 15. Ovo se dalje odnosi posle na nastavak, kad ste nastavili istragu. Dobro, sada ču da zamolim tehniku da nam pusti tabulator 45, ovaj prvi video prilog koji se odnosi na 15. januar.

To je traka kad policija ulazi u selo.

(Video snimak)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Trebalo bi da ima i ton.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ne čujemo ton.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ja, zaista, nemam odgovor da vam dam. To ... Ovaj snimak ima ton.

SUDIJA ROBINSON: A da čujemo ton, šta bismo čuli?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Sad ne znam napamet, čuju se zvuci, policija ulazi u selo. Evo vidite šta se događa. Ovde se vide ovi džipovi na brdu, narandžasti, samo je vrlo loš snimak, inače je bio vrlo jasan snimak ... Džipovi Verifikacione misije To smo imali pre ovog snimka kad je bio general Drenkijević, to je bilo vrlo čisto. Ovo je sad tabulator 45.2 gde je slikana ova oprema koja je nabrojana. Gospođo Marinković, vi ste imali prilike da vidite ovaj snimak ulaska policije u selo?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

(Kraj video snimka)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste videli na tom snimku i ove narandžaste džipove Verifikacione misije?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Jesam. Jesam, videla sam ih na brdu sa kojeg su mogli da posmatraju nesmetano ulazak policije u selo i šta se u selu dešava.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste mogli na snimku da prepoznate Račak i okolinu, ovo kad se daje, kad se daje ... Vi ste gledali ove snimke pažljivo u pripremi.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Da, ovo je loš ovaj snimak.

Međutim, prvi onaj snimak, to je panorama Račka, ulazak i oko Račka što sam ja videla i 15. i 16. To je sve to što sam videla na ta dva dana. To je Račak, prepoznajem sam Račak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ovaj snimak pokazuje taj ulazak policije 15. u selo i prisustvo dva narandžasta džipa Verifikacione misije na brdu iznad sela?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je ovaj drugi film koji smo videli, snimak naoružanja i vojne opreme koju ste vi konstatovali u ovom svom izveštaju, koji sam citirao maločas?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste, ovo je sve što sam ja videla na licu mesta. Sad kad gledam snimak, kao da sam juče izvršila uviđaj, a ne pre četiri, koliko godina je prošlo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li tada, otprilike već kad ste bili na tom mestu gde je bilo naoružanje, tada je otvorena vatra na vas, jeste se tada vi povukli?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da, da, da. Tog momenta, samo što smo završili oko popisivanja i snimanja naoružanja, krenula je vatra iz svih strana i to žestoko, rafalno da bije na nas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, je li možemo da vidimo ovaj tabulator 45, prilog 3. Ak oje šta ostalo od ovog 2, malo je tu neki nered izgleda, ali prilozi su dati jedan za drugim, vrlo precizno.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, ovi video snimci bez tona, teško nam je da utvrdimo ko je načinio te snimke, koja je bila svrha i šta tačno vidimo. Znam da smo imali problem, juče ili prošle nedelje i da je morao ponovo da se pusti zbog zvuka. Pre nego što zaboravimo na to, hteo bih samo da podsetim da bi trebalo da pustimo video snimak sa tonom, ako je to moguće.

SUDIJA ROBINSON: Imaćemo to na umu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, ja molim tehniku da pusti sve što ima od ovih video priloga jer izgleda da nešto nije u redu sa nekom procedurom puštanja? Ja ne razumem u čemu je problem pošto sam pogledao te snimke i video da je sve išlo jedno za drugim.

(Video snimak)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Sledeći, broj 3, ovo je sve bio broj 2. To je sad sledeći, to ćemo, to ćemo kasnije pogledati. Ovo ste vi. Zaustavite ovde pa ćemo nastaviti tu gde ste stali.

(Kraj video snimka)

SUDIJA ROBINSON: Pre nego što nastavite, gospodine Miloševiću, recite nam ko je načinio ove snimke?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Prema informacijama koje ja imam, prvi snimak koji prikazuje ulazak policije na kome se vide i ova dva narandžasta vozila Verifikacione misije i ovo kad policija ulazi u Račak, 15. načinio je novinar "Rojtersa" (Reuters) koji je bio sa policijom u to vreme i prustvovao njihovom ulasku u Račak, a ovaj sledeći o tom naoružanju i ovaj sledeći, to su načinili novinari Radio-televizije Priština koju su pratili sudiju Marinković prilikom uviđaja. Ja molim svedokinju da me ispravi ako ona zna nešto podrobnije o tome, ali to je ono što mislim da je suština u vezi sa poreklom ovih snimaka. Da li vi nešto preciznije znate o tome, gospođo Marinković?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Pa vezano za ovaj deo kad ja i profesor Dobričanin, trećeg dana, 17. ulazimo i kad se puca na nas, ono kad se krijemo iza vozila, tu je bila ekipa TV Priština koja nas je pratila, a sutradan, 18. ovi su snimci koji se kasnije vide kad obilazimo Račak i ulazak u džamije, to je zvanično, to je bilo prisutno toliko stranih novinara i sve su to snimali, a ovaj snimak je načinjen od strane krim-tehničara koji je bio zadužen da video kamerom snima,

kompletan...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospođo Marinković, kad kažete "ovaj snimak", da li mislite na onaj snimak naoružanja?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Snimak naoružanja ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko ga je načinio?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Načinjen je od krim-tehničara SUP-a Uroševac koji je bio zadužen da sa video kamerom na licu mesta sve snima. I ovaj drugi snimak, 18. januara 1999. godine, ono malo što se prikazalo kad se prikazuju rovovi, isto je to krim-tehničar, znači zvanično službeno lice, deo uviđajne ekipe koji je bio zadužen da video kamerom snima komplet ceo uviđaj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi ste, dakle, na snimku 1, to je ulazak i prisustvo verifikatora. Na snimku 2 je zaplenjeno oružje, na snimku 3 je vaše prisustvo u Račku kad se na vas puca i sad ste maločas spomenuli da se vi i doktor Dobričanin krijete iza automobila, ono kad čučite tamo, kad se na vas puca.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Snimak 4 smo tek počeli, ali pre nego što pređemo na snimak 4 da se vratimo na ovu vašu službenu belešku koju smo maločas imali na grafskopu. Vi ste objasnili da 16. niste mogli da pridete Račku jer je na vas otvorena vatra. 16. je tamo bio Voker i on je dao tamo one svoje izjave. Vi u sledećem pasusu ove službene beleške kažete "započeti uviđaj je nastavljen dana 17. januara u 11.00 u istom sastavu". Gore ste, gore u drugom pasusu je pobrojano ko je sve bio prisutan. "Pre nego što se krenulo na teren, pošto su bili obavešteni predstavnici OEBS-a, obavila sam razgovor sa zamjenikom šefa Verifikacione misije.

SUDIJA ROBINSON: Molim da se dokument stavi na grafskop.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To je isti onaj dokument koji je bio maločas

na grafoskopu.

SUDIJA ROBINSON: To je dokazni predmet Tužilaštva? Ne, D3.

ADVOKAT KEJ: Strana 2.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Počinje na strani 2 u engleskom tekstu, ovde je pretposlednji pasus, kaže: "Započeti uviđaj nastavljen je dana 17. januara u 11.00 u istom sastavu. Pre nego što se krenulo na teren, pošto su bili obavešteni predstavnici OEBS-a, obavila sam razgovor sa zamenikom šefa Verifikacione misije za Kosovo, britanskim generalom Džonom Drevenkijevićem. Isti je u razgovoru tražio od mene da ja krenem sama, u njihovoj pratišći sa sudskim veštakom Instituta sudske medicine u Prištini, profesorom, doktorom" zamrljano je kod mene, "Dobričaninom kako bi nas oni obezbeđivali da vršimo uviđaj u njihovom prisustvu". Dakle, vi ste 17. januara nastavili uviđaj. Objasnili ste kako niste mogli 16., vi na putu, Voker u Račku, 17. ste nastavili uviđaj?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde se pominje da vam je Drevenkijević sugerirao da idete s njima. O čemu se tu radilo?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Pa toga dana kad smo se po dogovoru našli u prostorijama policijske stanice Štimlje, došao je i gospodin Drevenkijević sa svojim saradnicima. Nakon upoznavanja, on je odmah meni pristupio sa povиšenim tonom i naredbodavački se postavio prema meni i izneo ovo što sam navela u službenoj belešci, da krenem sa njim i da samnom može da krene profesor Doričanin.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta ste mu vi odgovorili?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ja prvo sam se iznenadila što se on prema meni tako obratio i kao ženi i kao sudiji, pa sam pokušala i objasnila mu da uviđaj sam jedino ja po zakonu ovlašćena

da uviđaj izvršim ja, kao istražni sudija. I da on može da dođe s nama, da prisustvuje kao posmatrač, s obzirom i na sporazum kako je bilo predviđeno šta su mogli predstavnici OEBS-a da urade. Međutim, on te moje uslove nije prihvatio i ljutito je opet nastavio ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čekajte, šta su bili vaši uslovi? Nisam vas dobro razumeo. Vi kažete nije prihvatio vaše uslove. Kakve uslove? Šta ste vi, u stvari ... Jeste li vi postavljali neke uslove?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Nisam ja ... Po zakonu sam jedino ja ovlašćena kao istražni sudija da izvršim uviđaj na licu mesta sa ostalim članovima ekipe za uviđaj. To sam mu i predstavila i rekla. Međutim, on to nije prihvatio i htio je i dalje da se drži onoga što je on tražio od mene. I kad sam mu ja rekla da će ja da uviđaj obavim jer sam po zakonu ovlašćena to da uradim, da li u prisustvu njega ili bez njega, znači, ako bezbednosni uslovi dozvole da izađemo na lice mesta sa komplet ekipom za uviđaj, on je onda tada meni zapretio da će da me prijavi Haškom tribunalu što sam se ja iznenadila. Nisam mogla da verujem da može tako jedan diplomata i predstavnik OSCE-a da samnom tako postupa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čekajte, samo da nastavimo pošto je već na grafskopu ...

SUDIJA BONOMI: Nisam dobro razumeo šta je to on vama rekao, a šta je za vas bilo neprihvatljivo?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Bilo je neprihvatljivo što je on tražio da ja sama sa njim krenem da izvršim uviđaj bez ostalih članova ekipe i bez policije koja je zadužena da lice mesta obezbedi. Ja, normalno, to nisam privatila, prvo što dva dana pre toga se puca na nas ...

SUDIJA BONOMI: Hvala, sada razumem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da bi ovo, kad kažete "ekipa",

bilo jasno, u drugom pasusu ove beleške koji ja nisam citirao, ali sad je i to postalo aktuelno kroz ovo pitanje, vi ste napisali "mesto događaja, ekipa za uviđaj", dakle ekipa za uviđaj "u sastavu, zamenik Okružnog javnog tužioca, Ismet Šufta, inspektor SUP-a Uroševac, Dabić Dragan i kriminalistički tehničar Božinić Saša, uz obezbeđenje grupe policajaca policijske stanice Štimlje, krenula je na mesto događaja". Dakle, vi ste sa istom tom ekipom i sastavom imali namjeru da izvršite uviđaj. Je li to uobičajeni sastav, da je tu zamenik tužioca, inspektor SUP-a, kriminalistički tehničar?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste, jeste. To je i po zakonu i uobičajena praksa da članove ekipe čine ova lica koja su ovde pobrojana. Ne mora to da bude po imenu i prezimenu isto, ali je važno u tom svojstvu. S tim što sam ja 17. pozvala i sudskog veštaka, profesora doktora Slavišu Dobričanina da kao sudski veštar, patolog, bude prisutan u slučaju da dođemo do žrtve u selu Račak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. E sad u vezi sa ovim vašim razgovorom sa generalom Džonom Drevenkijevićem, vi u poslednjem pasusu na prvoj stranici vašeg izveštaja, a to je prvi pasus u engleskom prevodu ovog izveštaja ... Molim vas okrenite kod engleskog prevoda stranicu označenu sa brojem 3, gde kaže: "Kad sam mu objasnila kako se i na koji način vrši uviđaj po odredbama Zakona o krivičnom postupku, te da uvek kad se vrši uviđaj mesto događaja obezbeđuju pripadnici policije, isti je tražio od mene da policija krene, ali bez uniforme i oružja ...

SUDIJA KVON: Prvo da vidimo stranu broj 2, poslednji paragraf.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro. To se odnosi na ovo što je maločas objašnjavala svedokinja, kaže da je "istu u razgovoru tražio da krenem sama u njegovoj pratnji", to je ona upravo rekla, sa sudskim veštakom doktorom Slavišom Dobričaninom, ali ja sam to već citirao. Dakle ...

SUDIJA KVON: Sada okrenite stranu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro. To je kod vas na kraju ove strane na srpskom. "Kad sam mu objasnila kako se i na koji način vrši uviđaj" i tako dalje "isti je tražio od mene da policija krene, ali bez uniforme i oružja jer, u suprotnom, u selu Račak može doći do sukoba. Tamošnji seljani kad vide policiju u uniformi, otvorića vatru, objašnjavajući da ti seljani kod sebe imaju oružje. Pošto i ovo nisam prihvativa rekavši da ekipa za uviđaj ide na teren i da oni mogu da dođu s nama da posmatraju kako radimo, on mi je tada direktno uputio pretnju da će se potruditi da budem izvedena pred Haški Tribunal, a da će se on pojavit kao svedok, jer sam ja kriva za krvoproljeće koje se desilo, a koje će se i desiti ako ja izađem na lice mesta u prisustvu policije toga dana."

SUDIJA ROBINSON: Kako glasi vaše pitanje, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta ste mu vi na to odgovorili gospođo Marinković?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Znate šta, prvo što sam se iznenadila. Prvo je govorio da u selu ima nenaoružani seljani i da će policija ... A posle toga, kad je, valjda, u besu i zaboravio šta je prethodno rekao, da su nenaoružani seljani, kad sam mu ja rekla da policija ide s nama na lice mesta zbog obezbeđenja, on je tek tada u besu rekao, pa seljani imaju oružje pa će pucati na policiju. Tako da mi nije bilo jasno šta je u pitanju, da li naoružani ili nenaoružani, a pre toga već dva dana ti seljani pucaju na nas i ne dozvoljavaju da izvršimo uviđaj na licu mesta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Gospođo Marinković, ovde Ričard Caglinski (Richard Ciaglinski) 16. aprila 2002. godine, kada je svedočio, izjavio, ja ću samo da citiram deo onoga što je izjavio. Izjavio je da je "General Dž. Drevenkijević u nekoliko navrata naglasio sudiji Marinković da, ako se bilo šta dogodi našim verifikatorima zbog njenih nepromišljenih poteza, da će on definitivno njezino ime predati Haškom krivičnom суду kao osobe koja je počinila ratni zločin time što je nepotrebno dovela u opasnost živ-

ote verifikatora.” Dakle on potvrđuje ovo šta ste rekli. Šta je vama on objasnio, zašto vi dovodite u pitanje živote verifikatora ako idete da izvršite uviđaj?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Znate šta, on meni uopšte nije pomenuo ... Ja prvi put sada čujem da su u selu Račak bili prisutni verifikatori. O tome uopšte se nije vodio razgovor niti sam ja znala da u selu Račak ima verifikatora.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A onda vam je rekao da su seljaci naoružani. Pa jeste ga pitali kako su naoružani ako su pre toga bili nenaoružani?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Pa kad sam ga pitala, on je ostao zbungen, ostao je bez teksta zato što je došao u kontradiktornost. Prvo je rekao “nenaoružani”, a posle, seljeni otvoriće vatru na policiju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li je on nastojao da interveniše kod jugoslovenskih vlasti u vezi sa tim što se tamo događalo?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Znate šta, ja kada sam mu rekla da će ja na uviđaj, da će na uviđaj da idem, da li bez njega ili sa njim, važno da sam ja odlučila da će uviđaj u Račak da izvršim ako za to budu stvorni uslovi, on me je, onda, pitao ko je meni šef u Beogradu, da mu ja kažem kako bi on svog šefa Vokera obavestio, da taj šef u Beogradu urgira na mene i da me spreči da ja idem na uviđaj. Ja sam mu tada odgovorila da ja šefa nemam, da sam šef ja kada se tiče istrage i drugih istražnih radnji, da u ovom trenutku da sam ja šef parade i da ja odlučujem koje će sve istražne radnje da se izvrše vezano za uviđaj i drugo šta treba utvrditi vezano za neposredan uviđaj u selu Račak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, po našim propisima da li neko može da naređuje istražnom sudiji u vezi sa istražnim radnjama?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Niko ne može. Istražni sudija

je samostalan i nezavisan i on u datom trenutku sam odlučuje koje istražne radnje će izvršiti ako smatra da su to bitne i relevantne. On o tim radnjama sam odlučuje i te radnje sprovodi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Džon Drevenkijević je ovde 11. aprila 2002. godine tvrdio da ste vi lično tražili da sa većim brojem policijskih snaga uđete u Račak zbog svoje bezbednosti. Je li to tačno?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Nije tačno. Reč o policiji i broju policije, uošte nismo vodili razgovor. Razgovor ja bio vezan za to što je Drevenkijević htio da me spreči da izvršim uviđaj u selo Račak, a ja sam htela da izvršim uviđaj. I oko toga je bilo samo između nas sporno i oko toga se vodio razgovor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čekajte, molim vas. Vi sad kažete nije bilo reči o policiji. Drevenkijević je ovde rekao da vam je tom prilikom on rekao da bi veliko prisustvo policije u Račku predstavlja-lo više provokaciju nego bilo šta drugo. Je li to tačno?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ali ja mu nisam pomenula policiju uopšte. To je njegovo mišljenje bilo, ali ne znam na osnovu čega i na osnovu kojih prepostavki, a zna se, normalno je i to je po zakonu, da policija zajedno sa ekipom za uviđaj izlazi na lice mesta i policija je ovlašćena da obezbedi lice mesta, da istražni sudija nesmetano obavi uviđaj. Broj i prisustvo policije niti je to moja nadležnost niti ja o tome odlučujem. Odlučuje sama policija koja proceni bezbednosnu situaciju na licu mesta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, Drevenkijević je ovde, takođe, rekao da su oni, mislio je na OEBS, bili tamo da garantuju vašu bezbednost. Je li vam to rekao?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Pa to mi je rekao, ali sam ga ja pitala kako mogu verifikatori da nas prate i oni da nam garantuju bezbednost, kad se zna da verifikatori su bili nenaoružani. Oni nisu sa sobom nosili oružje što je bilo predviđeno sporazumom između savezne Vlade i OSCE-a. I predstavnicima OSCE-a su bezbednost

obezbeđivali naši državni organi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je Drevenkijević u Račku imao svoje ljude kako je tvrdio u svojoj izjavi ovde 11. aprila, da mu je trebalo vreme da povuče svoje ljude?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja o tome nisam znala. On to meni nije pomenuo u tom razgovoru koji smo vodili. Nisam bila upoznata niti mi je rekao da u selu ima svoje saradnike, verifikatore.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, gospođo Marinković, prevodioci vas opet mole da govorite sporije. Isto tako, morate da pravite pauzu između pitanja i odgovora.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Gospođo Marinković, Drevenkijević je ovde rekao da kad ste ušli u selo sa uviđajnom ekipom, da je došlo do razmene vatre. Da li je to tačno?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Nije tačno. Mi 17. januara smo pokušali da uđemo u selo Račak, ali smo ponovo bili sprečeni zato što je ponovo na nas otvorena vatra kao što se vidi na ovom snimku, gde se ja i profesor Dobričanin krijemo tako da nismo ni ušli u selo Račak. Morali smo da se vratimo jer smo doveli u opasnost naše živote.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A poenta mog pitanja je bila da li je došlo do razmene vatre, kao što je on ovde rekao, da kad ste ušli da je došlo do razmene vatre. Videli smo da se vi krijete iza automobila. Da li je došlo do razmene vatre?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Nije, nije došlo do razmene vatre.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa videli smo da se na vas puca.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Na nas se puca, puca se i sa svih strana, mi smo jedino ... Zaštitni objekat je bilo to vozilo gde smo mogli da se sakrijemo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li je neko od naše policije uzvraćao na tu vatru? Da li je naša policija pucala?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: U taj dan, u tom trenutku, policija nije bila u velikom broju, ali je pokušala da nas zaštiti, da odbrani, međutim pucalo se sa okolnih brda i to sa svih strana i to je rafalna pucnjava išla tako da policija je pucala, ali nije mogla da opredeli u kom pravcu ... Zato što sa svih strana je bila otvorena vatra.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da ubrzamo stvar. Da li ste sutradan, 18. uspeli da uđete u Račak i obavite započeti uviđaj?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste. 18. januara smo uspeli da uđemo u selo Račak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, možemo sada da vidimo ostatak ovog tabulatora 45, to je ostatak ovog priloga 4 gde se vidi gospođa Marinković u džamiji gde vrši uviđaj. Mislim da se tu vidi profesor Dobričanin.

(Video snimak)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovo bi trebalo da bude taj tabulator koji je već počeo da se prikazuje, evo sami možete da vidite.

Danica Marinković: Sobzirom na teret bezbednosnih razloga, ovo je snimljeno fotografisano i odmah će da s prebac, a mi nastavljamo uviđaj na terenu, dalje. Tako da se leševi ne diraju za sada, ovaj, praktično, kako su zatečeni ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li može ovo malo da se ubrza da vidimo ove rovove i drugo što je snimljeno u daljem nastavku uviđaja. Gospođa Marinković, jesu li ovo snimci koje je napravio vaš kriminalistički tehničar?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovi komentari da neko treba nešto da prevede odnose se na ove spise?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Spiskove, da. Ovi su fotografije koje su pronađene.

Slaviša Dobričanin: Spisak pripadnika UČK pod brojevima. Je li spisak? Nije.

SVEDOK MARINKOVIĆ: Ovo ... Profesor Dobričanin se čuje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, možemo li sada da vidimo na tom snimku samo, na licu mesta gde se vide rovovi ... Opet oružje.

SVEDOK MARINKOVIĆ: To je pronađeno oružje u štabu UČK u Račku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jesu ovo rovovi?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Rovovi. Da. Ovo se čuje moj glas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta su ovi datimi koje pominjete?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: To su datumi ... Spisak koji su UČK dežurali po danima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Po danima kako su dežurali.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Dežurali, da.

Danica Marinković: Sobzirom na ovo danas, što smo pronašli od dokaza, pretpostavljamo da je ovde bio smešten štab OVK. Sobzirom na mašinu za kucanje izdavanje, naredba od strane komandanta, raspored dežurstva ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li ovo bunker, vreće sa peskom?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da, bunker. Gore na brdu što smo pronašli.

SUDIJA ROBINSON: Da li su te vreće prazne?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Pune, pune sa peskom. Evo, ovo je postolje mitraljesko. I ispod municija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li ovo ulaz u bunker?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ulaz u bunker i dole iskopano veličine jedne sobe u tom bunkeru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi pominjete uniforme, sad pominjete štab UČK tamo u ovim komentarima, na osnovu tih naredbi pominjete spiskove gde se vidi redosled dežurstva ...

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da, sve smo to pronašli na licu mesta kad smo obilazili. Svaki deo. Pošto su sve vreme na uviđaju bili predstavnici OSCE-a zato se najviše čuje moj glas zato što ja njima objašnjavam sve ovo usput, kako vršimo uviđaj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, vidi se, nešto se čuje i prevod.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da i prevod. Jeste i prevodioc je bio s njima. I veliki broj je bio predstavnika domaće i strane štampe, je bio prisutan. I medija. Ovo je vozilo naše, gde je pucano na nas, pa je ovo gde je vozilo pogodjeno, ova rupa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovo ste vi?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam tu pored.

(Kraj video snimka)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Gospođo Marinković, delimično smo videli ovu video zabelešku, ove vaše aktivnosti, to je 18. Vi ste u vezi sa tim napisali zapisnik o uviđaju, on je dat kao dokazni predmet D4 koji sledi odmah posle ovoga D3, koji se odnosi na 15. do 17. Dokazni predmet D4 koji je, takođe, ovde dat, koji je ovde dat u vreme kada je iskaz davao gospodin Drevenkijević.

Gospođo Marinković, da li ste imali prilike da pratite svedočenje svedoka Buje Šukrija (Shukri Buja) ovde, svedoka gospodina Najsu? Buje Šukrija koji je bio momandant jedinice u Račku?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Pa nisam ceo, pošto radim. Pre podne sam zauzeta tako kad popodne nešto prenesu, imala sam prilike delove neke da čujem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste čuli tada da je on ovde potvrdio, doduše to se može videti u transkriptu, da je prilikom ulaska policije, njihov dežurni koji je bio na ovom teškom mitraljezu 12,7 mm otvorio vatru na policiju?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to sam čula, to je pisalo i u štampi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U ovom vašem zapisniku o uviđaju, dakle, ovaj zapisnik ste napravili sasvim kratko, na dve stranice, piše da su prisutni, na levoj strani, istražni sudija Danica Marinković, a onda prisutni zamenik Okružnog javnog tužica Dragomir Živić, inspektorji SUP-a Dabić Dragan i Srećko Dogandžić, kriminalistički tehničar Božinić Saša. Započeto u 14.00. I onda kažete da su mestu događaja prisustvovali i sve vreme pratili prestavnici OEBS-a, dva Amerikanca, Gil Gilbertson (Gil Gilbertson) i Ed Saliven (Ed Sullivan) kao i Italijan Fantini Đovani (Giovani Fantini). Prevodilac za srpski i engleski, Arta Ramaj (Arta Ramaj). A uviđaju prisustvu je i profesor doktor Slaviša Dobričanin kao sudski veštak Instituta sudske medicine u Prištini. I onda kažete da su unutar džamije, u centru sela, 40 leševa, od kojih 39 muškaraca i jedna žena, obeleženi, fotografisani, snimljeni video kamerom. U prisustvu članova ekipe i posmatrača OEBS-a utovarenu su u kamion sa nalogom da budu prebačeni na Institut za sudsку medicinu u Prištini radi obdukcije. To ste vi naredili.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E onda kažete dalje, "u dvorištu jedne napuštene kuće nepoznatog vlasnika, pronađena je mina od

ručnog bacača i to telo upaljača kineske proizvodnje. U samoj kući pronađeni su delovi puške ručne izrade, maskirna uniforma i tako dalje, municija, bombe kineske proizvodnje i tako dalje. Preskočiću ove, ove navode koji se tiču samog snabdevanja USAID-a (United States Agency for International Development). E sada, ovo što smo videli i na snimcima.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, osim ako ne želite nešto posebno da istaknete, Pretresno veće ima ovaj dokument. Uvršten je u dokazni spis i može samo da ga pročita.

OPTUŽENI MILOŠEVIC – PITANJE: Dobro. Pa ja želim da se ustanovi samo sledeće. Hoću da komentariše sudija Marinković pošto nije precizirano. "Na okolnim brdima pronađeni su iskopani rovovi, a u samim rovovima pronađeni su", i tako dalje, "za kopanje sredstva, svom dužinom na kojoj se nalaze rovovi, sa obe strane su bile prisutne čaure od automatskog oružja 7.62 milimetara kineske proizvodnje." Onda se govori o bunkeru, o ovom teškom mitraljezu i čaure od puškomitraljeza PKT 84 kineske proizvodnje i tako dalje. Niste naveli ovde koliko su ... Vi ste obišli sve te rovove. Kolika je bila dužina tih rovova koje ste obilazili?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, da vam kažem, obišli smo celo brdo. I pratili uzduž celog brda te rovove na više, tako da je to bilo na kilometre i kilometre tako da nismo mogli ni da merimo ni da preciziramo zato što je to bila velika dužina, tih iskopanih rovova. Ti kopani rovovi od kako smo krenuli od podnožja uzduž celog brda, rovovi su nas odveli do gore, do vrh brda gde smo pronašli i mitraljesko gnezdo i bunker gde je bio dole. A sa strane je imalo isto tih rovova iz raznih pravaca kako su dolazili.

OPTUŽENI MILOŠEVIC – PITANJE: Dobro, vi kažete da vi niste obišli svu dužinu rovova, ali tamo se ovde pominje da je bilo mnogo čaura kineske proizvodnje, a poznato je da je svovjremeno Republika Albanija (Albania) kupovala naoružanje iz Kine (China), tamo negde pre par decenija. Da li ste imali neke preciznije podatke o vremenu

kada je to oružje iz Albanije prebačeno u Srbiju, odnosno na Kosovo?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Pa da vam kažem, pre nego što se i desio ovaj slučaj u Račku, imali smo saznanja i ja i tužilaštvo i tužilac, da je Račak bio veliko uporište terorističkih bandi. I tu se danima i, unazad, pola godine i više, oni su se snabdevali i naoružavali sa oružjem koje su ga ilegalno ... Ilegalno donosili iz Albanije u Račak. Račak je jedno brdovito mesto, okolo ima više tih sela, Petrovo (Petrove), Malopoljce (Mollopolc), odakle su se teroristi slivali i organizovali u selo Račak. Odakle su pružali otpor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Nema potrebe dalje za ovim izveštajem na grafoskopu. Da li je ... Mi smo videli vašu ekipu, prisustvo OEBS-a, da li je neko osim vaše ekipe i OEBS-a prisustvovan uviđaju? Da li ste dozvolili još kojim licima da prisustvuju uviđaju ovome, 18.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: 18 ... Pošto nas, ovaj ... Pored članova ekipe, predstavnika OEBS-a, bili su prisutni i veliki broj domaćih i stranih medija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to ste pomenuli. Da li je bio još ko prisutan?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam na koga mislite? Ja ne mogu sada ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ne mislim ni na koga, ja samo pitam da li je još ko ... Znači, prisutni su vaša ekipa, pripadnici OEBS-a i predstavnici štampe?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Toje ono čega se sećate.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... da je bio prisutan. Inače, to ste naveli u izveštaju.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da, predstavnici državnih organa, posmatrači i predstavnici medija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste doneli, jeste doneli naredbu o obdukciji kad ste preneli, kad ste naredili da se prenesu leševi na Institut za sudsku medicinu u Prištini?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste. Jeste, ja sam donela naredbu da se izvrši obdukcija, a pre toga sam u toj naredbi navela i formirala ekspertske tim od najeminentnijih stručnjaka iz naše zemlje koji su timski radili. To su bili eksperti iz Beograda, Niša, Novog Sada i Prištine. I u mojoj naredbi su navedena njihova imena. To su sve bili stručnjaci, profesori, doktori koju su se, sa dugogodišnjim iskustvom iz ove oblasti. I u naredbi za obdukciju sam navela šta sve treba da se uradi i sudski tim veštaka šta treba da uradi, vezano za obdukciju pronađenih tela u džamiji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a je li taj sudski tim veštaka tačno uradio ono što je bilo naređeno nalogom istražnog sudsije, odnosno tim vašim nalogom?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste. Oni su bili dužni i obavezni i postupili su u svemu po mojoj naredbi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, naknadno se uključio i tim finskih patologa u ekspertske tim koji je radio obdukciju.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Ali pre toga sa našim timom radili su i predstavnici Belorusije (Belorussia) koji su bili tu duži vremenski period za saradnju. Oni su bili uključeni od samog početka, a kasnije se uključio i finski tim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ja sad neću da vas pitam ništa o sudsko-medicinskom aspektu, pošto vi niste stručnjak za sudsku medicinu, samo recite sa stanovišta vas kao istražnog sudsije, kakav je bio rezultat rada tog zajedničkog proširenog ekspertskega tima, gde su bili, znači, naši stručnjaci, beloruski i finski?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Oni su profesionalno sarađivali i radili zajedno i svaki leš obdukoval s tim što se finski tim uključio kasnije. Međutim, za one leševe gde nije bio prisutan finski tim, oni su, posle toga, u saradnji sa našim i beloruskim stručnjacima stručno razgledali, pogledali i oko toga su se složili. I njihov zajednički zaključak je bio da su tela, da su povrede nanete kod ovih 40 leševa koliko smo ih pronašli u džamiji, nastale iz vatrene oružja i pucanja iz daljine. To je bio zajednički njihov zaključak.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, sada moramo da prekinemo sa radom. Došli smo do kraja sednice. Nastavljamo sutra ujutru u 9.00.